

2019-жылдын 10-октябрындагы №2  
директорлук кенешмеде каралды



20-тиркеме

БЕКШЕЕМ

Мектеп директору

А. Асаналиева

2019-жыл

(Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2020-жылдын 3-мартындагы №120 токтому Кыргыз Республикасында иш кагаздарын жүргүзүү боюнча типтүү нускама)

**Кыргыз Республикасында иш кагаздарын жүргүзүү боюнча  
ТИПТҮҮ НУСКАМАНЫН негизинде К.Чылабаев атындагы жалпы орто билим берүү  
мектебинин алып баруучу иши**

**1-глава. Жалпы жоболор**

1. Кыргыз Республикасында иш кагаздарын жүргүзүү боюнча типтүү нускама (мындан ары - Типтүү нускама) мекемелерде, уюмдарда жана ишканаларда (мындан ары - мекемелер) башкаруу ишин документтештирүүгө жана документтер менен иштөөнү уюштурууга бирдей талаптарды жөнгө салган принциптердин жана эрежелердин жыйындысын белгилейт.

2. Мекемелер иш кагаздарын жүргүзүүнү ушул Типтүү нускаманын негизинде уюштурат жана жүргүзөт.

Иш кагаздары мамлекеттик тилде, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган учурларда - расмий тилде жүргүзүлөт.

Мамлекеттик бийлик жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарында иш кагаздарын мамлекеттик жана расмий тилде жүргүзүүдө мамлекеттик тилдеги документ түп нуска болуп саналат.

3. Типтүү нускамада көрсөтүлгөн жалпы талаптар электрондук документ жүгүртүүнүн бирдиктүү системасынын (мындан ары - ЭДБС) жардамы менен документтерди даярдоону, каттоону, эсепке алууну жана аткарылышын контролдоону кошуп алганда, документтердин түрүнө (кагаз, электрондук) карабастан, уюштуруу-тескөө документтерине (мындан ары - УТД) жайылтылат.

Колдонуу мүмкүндүгү чектелген белгиси бар документтер менен иштөө тартиби атайын нускамалар менен бекитилет.

4. Иш кагаздарын жүргүзүүнү уюштурууга жана алардын абалына жоопкерчилик мекеменин жетекчисине, түзүмдүк бөлүмдөрдө алардын жетекчилерине жүктөлөт.

5. Жетекчи же иш кагаздарын жүргүзүүгө жана архивге жооптуу кызматкер алмашкан учурда, мекеменин документтерин кабыл алуу-өткөрүп берүү актысы түзүлөт жана документтер мыйзамдуу мураскерге акт боюнча өткөрүлүп берилет. Документтердин кем экендиги аныкталса, аларды издеп табуу чаралары көрүлөт.

6. Мекеме кайрадан уюштурулганда, жоюлганда документтерди өткөрүп берүү жана аларды андан ары колдонуу тартиби мекеменин жетекчисинин буйругунда (тескемесинде) белгиленет.

Жоюлган мекеменин документтерин өткөрүп берүү көктөмөлөрдү өткөрүп берүү үчүн түзүлгөн комиссиянын милдетине кирет. Архивдик документтери мамлекеттик архивге сактоого өткөрүлүп берилбей турган мамлекеттик органдарды эске албаганда, комиссиянын курамына мамлекеттик архивдин өкүлү милдеттүү киргизилет.

Документтер иреттелет, тизмеленет жана жогору турган мекеменин архивине, мыйзамдуу мураскерге же тиешелүү мамлекеттик архивге өткөрүлөт.

Мекеме функциясы башка мекемеге өткөрүлүү менен кайра түзүлгөндө, анын функциясын алган мекеме кайра түзүүгө туш болгон мекеменин иш кагаздарын жүргүзүүдөгү аякталбай калган иштерин жана архивин акт боюнча кабыл алат жана алардын сакталышы үчүн толук жоопкерчилик тартат.

7. Документтерди уурдаган, бузган, жашырган же мыйзамсыз түрдө жок кылган, ошондой эле өздөрүнүн кылган аракетин же аракетиндиги менен Кыргыз Республикасынын Улуттук архив фондунун документтеринин жоголушуна жол берген кызмат адамдары Кыргыз Республикасынын Бузуулар жөнүндө кодексине ылайык жоопкерчилик тартат.

8. Бирдиктүү техникалык саясатты жана заманбап техникалык каражаттарды колдонуунун негизинде документтер менен иштөөдө иш кагаздарын жүргүзүүнү уюштуруу, жүгүртүү жана өркүндөтүү, мекемеде документтер менен иш алып баруунун белгиленген тартибин сактоону контролдоо жана усулдук тейлөө атайын түзүлгөн түзүмдүк бөлүмдөр (мындан ары - иш кагаздарын жүргүзүү кызматы) же иш кагаздарын жүгүртүү үчүн жооптуу адамдар тарабынан жүзөгө ашырылат.

**2-глава. Башкаруу документтерин даярдоо жана тариздөө**

**§1. Башкаруу документтеринин курамы**

9. Башкаруу иш-аракеттерин документтештирүү УТД системасы аркылуу ишке ашырылат.

10. Мекемелердин иши үчүн зарыл болгон документтердин түрлөрү ар бир документтин функциялык багытына ылайык 1-тиркемеде көрсөтүлгөндөй аныкталат.

11. Мекеменин башкаруу иши тескөө документтерин аркылуу ишке ашырылат. Алардын курамы мекеменин компетенциясы жана функциясы, маселелерди чечүү тартиби, башка мекемелер менен өз ара байланыш өлчөмү жана мүнөзү менен аныкталат (2-тиркеме).

12. Документтин түрүнүн аталышы баш тамгалар менен кочкул шрифтте борборлоштурулуп жайгаштырылат.

**§2. Документтин реквизиттери**

13. Документтердин тариздөөдө юридикалык күчүн, алардын сапаттуу жана ыкчам аткарылышы камсыздоочу реквизиттердин сакталышы зарыл.

Документтердин милдеттүү реквизиттери болуп төмөнкүлөр саналат: мекеменин - документтин авторунун аталышы, документтин түрүнүн аталышы, тексти, тексттин мазмунунун аталышы, документтин датасы жана каттоо номери, (колу) кол тамга (электрондук кол тамга), аткаруучу жөнүндө белги, документтин аткарылышы тууралуу белги, документтин түзүлгөн же чыгарылган жери.

Документтерди даярдоо жана тариздөө процессинде милдеттүү реквизиттердин курамы зарыл болгон учурда башка реквизиттер менен толукталышы мүмкүн.

14. УТД үчүн 28 реквизит колдонулат (3-тиркеме)

1) Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик гербинин (мындан ары - Мамлекеттик герб) сүрөтү бланкка "Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик символдору жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына ылайык жайгаштырылат. Мамлекеттик гербдин сүрөтү Кыргыз Республикасынын түстүү же ак-кара түстөгү эталондук сүрөтүнө дал келүүгө тийиш. Мамлекеттик гербдин сүрөтүн түстүү боёк менен бир оңдо берүүгө тыюу салынат.

Мамлекеттик гербдин сүрөтү документтин жогорку талаачасынын борборуна жайгаштырылат. Диаметри 20 миллиметрден ашыкка тийиш.

2) мекеменин эмблемасы мекеменин аталышынын деңгээлинде жайгаштырылат. Эгерде бланкта Мамлекеттик гербдин сүрөтү жайгаштырылса, анда эмблема коюлбайт.

3) мекеменин коду Ишканалардын жана уюмдардын жалпы республикалык классификатору (мындан ары - ИУРК) боюнча коюлат. Ал "Мекеменин аталышы" жана "Мекеме жөнүндө маалымат" деген реквизиттердин алдына, № 8 өлчөмүндөгү шрифт менен борборлоштурулуп жайгаштырылат.

4) жогору турган мекеменин аталышы баш тамгалар менен № 10,5 өлчөмүндөгү кочкул шрифтте терилип, берилген талаачанын чегинде борборлоштурулуп жайгаштырылат.

5) мекеменин аталышы жогору турган мекеменин аталышынын алдына жайгаштырылат. Ал мекеменин уюмдаштыруу документтериндеги аталышка шайкеш келүүгө тийиш. Мекеменин кыскартылган аталышы толук аталышынан кийин кашаанын ичине жазылат. Баш тамгалар менен № 10,5 өлчөмүндөгү кочкул шрифтте терилип, жогору турган мекеменин аталышынан эки сап интервал менен төмөндөтүлүп, берилген талаачанын чегинде борборлоштурулуп жайгаштырылат.

6) түзүмдүк бөлүм документтин автору болсо, ошол түзүмдүк бөлүмдүн аталышы көрсөтүлөт. Ал мекеменин аталышынан төмөн жайгаштырылат, баш тамгалар менен № 10,5 өлчөмүндөгү кочкул шрифтте терилет, мекеменин аталышынан эки саптык интервалга төмөндөтүлүп, берилген талаачанын чегинде борборлоштурулуп жайгаштырылат.

7) мекеме жөнүндөгү маалыматка төмөнкүлөр камтылат: почта дарегин, телефон, факс номерлери, электрондук почта дарегин, веб-сайт дарегин, банктагы эсептешүү эсебин, салык төлөөчүнүн идентификациялык номери. Аталган маалыматтар мекеменин аталышынын алдына жайгаштырылып, № 8 шрифттеги өлчөмдө борборлоштурулуп берилет.

8) документтин түрүнүн аталышы баш тамгалар менен кочкул шрифтте терилип, борборлоштурулуп тегизделет. Шрифттин өлчөмү документтин текстинин шрифтине шайкеш келет.

9) документтин датасы - документке кол тамга коюлган, бекитилген же андагы чагылдырылган окуянын датасы. Мисалы: токтомдордун, чечимдердин, буйруктардын, тескемелердин, каптардын датасы бул - аларга кол (кол тамга) коюлган дата; протоколдун жана актынын датасы бул - окуянын датасы; пландын, сметанын, штаттык ырааттаманын жана бекитүүнү талап кылган башка документтердин датасы бул - алардын бекитилген датасы болуп эсептелет.

Документтин жүтүртүлүшү жана аткарылышы менен байланыштуу болгон документтеги бардык кызматтык белгилерге дата жана кол (кол тамга) коюлууга тийиш.

Эки же андан көп мекемелер биргелешип чыгарган документтерге бир (бирдиктүү) дата коюлушу керек.

Документке кол (кол тамга) коюу, бекитүү, макулдашуу даталары, ошондой эле текстте камтылган даталар араб цифралары менен төмөнкүдөй ырааттуулукта таризделет: күнү, айы, жылы. Күнү жана айы чекит менен ажыратылып, кош араб цифралары менен таризделет, жылы - төрт араб цифрасы менен берилет. Мисалы: 2019-жылдын 20-майы деген датаны төмөнкүдөй тариздөө керек: 20.05.2019. Датаны сөздүк-цифралык ыкмада тариздөөгө да жол берилет, мисалы: 2019-жылдын 25-марты.

Буйруктарды, тескемелерди, чечимдерди, протоколдорду жана финансылык документтерди тариздөөдө датаны тариздөөнүн сөздүк-цифралык ыкмасы гана колдонулат: 2019-жылдын 20-майы.

Дата бланктын атайын белгиленген жерине жазылат. Мисалы, каттын бланкындагы датанын орду сызыкча менен белгиленет жана документтин сол талаачасынан башталып, жылдыруусуз жайгаштырылат.

\_\_\_\_\_ № \_\_\_\_\_ ;

10) документтин каттоо номери анын катар номеринен турат, аны көктөмөлөрдүн номенклатурасы боюнча көктөмөнүн индекси менен толуктоого болот. Чыгыш документтин каттоо номери түзүмдүк бөлүмдүн индексинен, көктөмөнүн номенклатурасы боюнча көктөмөнүн номеринен жана документтин катар номеринен турат.

Эки же андан көп мекемелер биргелешип түзгөн документтин каттоо номери ушул мекемелердин ар биринин каттоо номерлеринен турат, алар документтин авторлорунун иретине жараша жантык сызыкча менен ажыратылат.

Документтин каттоо номери бланктын атайын белгиленген жерине коюлат.

11) документтин каттоо номерине жана датасына шилтеме каттын бланкында көрсөтүлөт. Ал жооп жиберилип жаткан документтин каттоо номерин жана датасын камтыйт. "Каттоо номери" деген реквизиттин алдына эки саптык интервал менен төмөндөтүлүп, сол талаачадан баштап жылдыруусуз жазылат. Мисалы:

2019-жылдын 20-майындагы № \_\_\_\_\_ катка же 20.05.2019-ж. № \_\_\_\_\_ катка;

12) бланктын реквизиттери боюнча документтин түзүлгөн же чыгарылган ордунун аныкталышы кыйынчылык жаратса, алар документте көрсөтүлөт. Ал кабыл алынган администрациялык-аймактык бөлүштүрүүнү эске алуу менен көрсөтүлөт жана төмөнкүдөй жалпы кабыл алынган гана кыскартууларды камтыйт: Бишкек ш. "Документтин датасы жана каттоо номери" деген реквизит менен бирдей деңгээлде жайгаштырылып, бланктын оң четине төмөнкүдөй теңдештирилет:

\_\_\_\_\_ № \_\_\_\_\_

Бишкек ш.;

13) мекемелер, алардын түзүмдүк бөлүмдөрү, кызмат адамдары же жеке адамдар адресат катары саналышы мүмкүн. Адресат оң жактагы жогорку бурчка сол талаачадан 100 мм жылдырылып жазылып, сол четинен теңдештирилип, кочкул шрифт менен терилет.

Кат мекенине же түзүмдүк Бөлүмгө даректелгенде, киргизиле атынын атынан жазылат:

Кыргыз Республикасынын Окматуни  
каршатуу Макулуктун каттоо  
кызматтынан алындагы Архив  
агенттиги

Учкатуруу-учу адуу бөлүм

Кат мекенинин кызмат адынын даректелгенде, мекенинин атынын жана адынын кызматы атынан жазылат,  
аты-жөнү барын жазылат:

Кыргыз Республикасынын  
Финансы министрлиги

Учкатуруу-учу адуу бөлүмүнүн башчысы  
А.Р. Касымалиев

Документ мекенинин жетекчисине даректелгенде, мекенинин атынын адрасат кызматтынан атынын атынын  
курамына киргизилет:

Кыргыз Республикасынын  
Билим берүү жана илим министри  
Аты-жөнү (барын жазылат)

Документ: бир түрдөгү бир нече мекениге жиберилгенде, адрасат жалтылаштырып белгиленет:

Мектептердин директорлоруна

Документте тартын анык дарек камтылышы керек. Экинчи, үчүнчү жана төртүнчү даректерди белгилөөнүн  
алдында "көчүрмө" деген сөз көрсөтүлбөйт: документтин ар бир нускасына кол (кол тамга) коюлууга тийиш. Документ  
тартын анык дарекке жиберилгенде, жиберүү үчүн тишме түзүлөт жана ар бир документте адрасат жалтылаштырылып  
белгиленет.

"Адрасат" деген реквизиттин курамына почта дарегин кириши мүмкүн. Почта дарегинин элементтери почта кызмат  
көрсөтүүсүнүн аракеттеринде белгиленген ырааттуулукта көрсөтүлөт. Кат мекениге даректелгенде, мекенинин атынын,  
андан кийин почта дарегин атылат.

Архив агенттиги  
720020, Бишкек ш.  
Токтогул көч., 105

Документ жарандарга даректелгенде, алгач почта дарегин, андан кийин алуучунун аты-жөнү жазылат:

720009, Бишкек ш.  
Орозбек көч., 105  
Аты-жөнү (барын жазылат)

14) бекитүү грифи документтин биринчи барагынын жогорку оң жагында сол талмардан 100 мм жылдырылып  
жайгаштырылып, көчүл шрифт менен терилет.

Документ кызмат адынан тарабынан же төшкөрү документ менен бекитилет. "БЕКИТЕМ", "БЕКИТИЛДИ" деген  
сөздөр баш тамгалар менен тырмакчага алыбай жатылат.

Эгерде документ кызмат адынан тарабынан бекитилсе, анда бекитүү грифи "БЕКИТЕМ" деген сөздөн, кызматынын  
атынын, колунан (кол тамгасынан), документтин бекиткен адынын аты-жөнүнөн, бекитүү датасынан турат:

БЕКИТЕМ  
Кыргыз Республикасынын  
Саламаттык сактоо министри  
\_\_\_\_\_  
аты-жөнү (кол тамгасы)  
00.00.0000

Документ төшкөрү документ менен бекитилсе, бекитүү грифи "БЕКИТИЛДИ" деген сөздөн, төшкөрү  
документтин ички жактарындагы атынын, анын датасынан жана номеринен турат:

БЕКИТИЛДИ  
Кыргыз Республикасынын  
Саламаттык сактоо министрлигинин  
00.00.0000 № \_\_\_\_ буйругу

Бир нече бекитүү грифи бар болсо, алар сол талмардан баштап, бир дегээлдик жайгаштырылат:

БЕКИТИЛДИ  
Кыргыз Республикасынын Саламаттык  
сактоо министрлигинин  
00.00.0000 № \_\_\_\_ буйругу

БЕКИТИЛДИ  
Бишкек шаарынын мэриясынын  
00.00.0000 № \_\_\_\_ токтому

15) резолюция тиешелүү кызмат адынан тарабынан документтин жогорку бөлүгүнө тексттен баш орунга жазылат.  
Ал өзүнө аткаруучулардын аты-жөнүн, берилген тапшырманын мазмунун, аткаруу мөөнөтүн, колун (кол тамганы), датаны  
кытыйт:

Б.А. Бейшеновага

Б.А.Бейшеновага.  
Макулдашуунун долбоорун  
00.00.0000 карата  
даярдоонузду суранам.  
Колу (кол тамгасы)  
00.00.0000

Тапшырма бирдей кызматтагы эки же бир нече адамга берилсе, тапшырмада биринчи болуп көрсөтүлгөн адам негизги аткаруучу болуп эсептелет. Ага кошо аткаруучуларды чакыруу жана алардын ишин координациялоо укугу берилет.

Негизги аткаруучу жана кошо аткаруучу өздөрүнө тикелей баш ийген адамдарга резолюция түрүндө тапшырмаларды берүүгө укуктуу.

Аткаруу боюнча көрсөтмөлөрдү талап кылбаган жана аткаруунун типтүү мөөнөтүндө аткарылуучу документтердин резолюциясына аткаруучу көрсөтүлүп, резолюция ээсинин колу (кол тамгасы), датасы коюлат.

Резолюция өзүнчө баракка резолюцияга тийиштүү болгон документтин каттоо номери жана датасы көрсөтүлүү менен таризделиши мүмкүн;

16) документтин аталышы тексттен мурда жазылат. Ал грамматикалык жактан документтин аталышы менен шайкеш келүүгө тийиш. Мисалы: буйрук (эмне жөнүндө?) - комиссияны бекитүү жөнүндө; маалымат (эмне жөнүндө?) - республикалык кароону өткөрүү жөнүндө.

Эгерде документте бир нече маселе чагылдырылса, анда документтин аталышы жалпылаштырып берилет. Көлөмү чоң же бир нече маселени чагылдырган документтерге аталыштары менен бирге кыскача аталыштар коюлат.

Каттарды аталыштары атайын белгиленген жерге баш тамга менен чегинүүсүз сол жактан башталып жазылат. УТДнын башка түрлөрүнүн аталыштары барактын ортосуна жайгаштырылып, баш тамга менен башталып жазылып, кочкул шрифт менен берилет. Аталыштын аягына чекит коюлбайт. Эки же андан көп саптан турган аталыш 1 саптык интервал аркылуу терилет. Шрифттин өлчөмү тексттин шрифттин өлчөмүнө шайкеш келет.

A4 форматындагы бланктарга түзүлгөн документтерде аталыштар болууга тийиш.

Телеграммаларда, телефонограммаларда, кабарламаларда жапа A5, A6 форматындагы бланктарда түзүлгөн документтерде аталыштар жазылбайт.

Аталыш тексттен эки саптуу интервал менен ажыратылат;

17) контроль белгиси аткарууну талап кылган жана контролго алынган документтерге коюлат. Контроль белгиси ("К" тамгасы, "КОНТРОЛЬ" деген сөз же штамп) документтин сол талаачасына аталыштын деңгээлинде же атайын чектелген контроль алкагына коюлат, контроль алкагынын өлчөмү: 10x10 мм;

18) документтин тексти анкета, таблица, байланыштыруучу текст түрүндө же ушул түзүмдөрдүн жыйындысы түрүндө таризделет.

Текстти анкета түрүндө түзүүдө мүнөздөлүүчү объекттин белгилеринин аталыштары атооч жөндөмөдөгү зат атооч менен же болбосо, учур чактагы же өткөн чактагы экинчи жактын этиши менен (бар, болгон, турган ж.б.) берилүүгө тийиш.

Таблицанын графаларынын жана саптарынын аталыштарынын болушу зарыл, алар атооч жөндөмөдөгү зат атооч менен берилүүгө тийиш. Графалардын жана саптардын кыскача аталыштары аталыштар менен шайкеш келүүгө тийиш. Эгерде таблица бир барактан ашык болсо, таблицанын биринчи барагына графалардын номерлери коюлуп, кийинки барактарга ушул графалардын номерлери гана басылууга тийиш.

Байланышкан текст эки бөлүктөн турат. Биринчи бөлүгүндө документти түзүүнүн себептерин, максаттарын, негиздемелерин, экинчи (корутунду) бөлүгүндө - чечимдер, тыянактар, өтүнүктөр, сунуштар белгиленет. Текст корутунду бир бөлүктү гана камтышы мүмкүн (мисалы, буйруктар (тескемелер) - констатациясы жок тескөөчү гана бөлүктү, каттар - түшүндүрмөсү жок өтүнүктү). Мурда чыгарылган документтин негизинде же аны аткаруу үчүн даярдалган документтин текстинде анын төмөнкүдөй реквизиттери: документтин жана автор-мекемесинин аталышы, датасы, тексттин аталышы, каттоо номери көрсөтүлөт.

Бир жетекчилик принцибинде иштеген мекемелердин тескөөчү документтеринде, ошондой эле жетекчиликке даректелген ички документтерде текст жекелик сандагы биринчи жактан жазылат ("буйрук кылам", "сунуш кылам", "суранам").

Коллегиялык органдардын документтеринде текст үчүнчү жактын жекелик санында берилет ("токтом кылат", "чечти").

Биргелешкен документтерде текст биринчи жактын көптүк санында берилет ("буйрук кылабыз", "чечтик").

Протоколдун тексти үчүнчү жактын жекелик санында берилет ("угулду", "чыгып сүйлөдү", "чечилди").

Каттарда баяндоонун төмөнкүдөй формалары колдонулат:

- биринчи жактын көптүк санында ("...берүүнү суранабыз", "Сиздин дарекке жиберибиз");

- биринчи жактын жекелик санында ("жиберүүнү суранам", "зарыл деп эсептейм");

- үчүнчү жактын жекелик санында ("министрлик каршы эмес").

Бир өңчөй байланышкан тексттер зарыл болгон учурда аталыштар жана номерлер берилген түзүмдүк элементтерден турушу мүмкүн. Башка документтердин түзүмдүк элементтеринин номерлери араб цифралары менен жазылат. Түзүмдүк элементтердин аталыштары кочкул шрифт менен терилип, борборлоштурулат, аталыштан кийин чекит коюлбайт. Шрифттин өлчөмү тексттин шрифтине дал келтирилет. Түзүмдүк элементтердин аталыштары тексттен эки сап интервал менен ажыратылат;

19) документтин тиркемеси бар болсо, ал жөнүндө белги тексттен кийин же текстте көрсөтүлүшү мүмкүн.

Эгерде документтин тиркемеси жөнүндө белги тексттен кийин коюлса, анда ал "Колу (кол тамгасы)" реквизитинин үстүндө жайгаштырылат. "Тиркеме" деген сөз тиркемелердин санына карабай жекелик санда жазылып, документтин сол талаачасынан чегинүүсүз жазылат.

Эгерде документтин текстинде аталышы толугу менен берилген тиркеме бар болсо, анда тиркеме жөнүндө белги төмөнкүдөй формада таризделет:

Тиркеме: 5 баракта, 2 нускада.

Эгерде тиркеменин толук аталышы текстте берилбесе, анда тиркеме жөнүндө белги төмөнкүдөй таризделет:

Тиркеме: Капиталдык курулуш үчүн чыгымдардын сметасы 5 баракта, 2 нускада.

Документтин бир нече тиркемеси болсо, төмөнкүдөй жазылат:

Документтин бир нече тиркемеси болсо, төмөнкүдөй жазылат:

Тиркеме: 1. Документтердин жетишсиздиги жөнүндө маалым кат 1 баракта, 2 нускада;

2. Эксперттик комиссиянын жыйынынын протоколунан көчүрмө 1 баракта, 1 нускада.

Эгерде документке тиркемеси бар башка документ тиркелсе, анда тиркеме жөнүндө белги төмөнкү формада таризделет:

Тиркеме: Баланстык комиссиянын 2019-жылдын 25-мартындагы № 2 корутундусу жана ага тиркеме, бардыгы 21 баракта, 2 нускада.

Эгерде тиркеме документте белгиленген бардык даректерге жиберилбесе, анда тиркеме жөнүндө белги төмөнкү формада таризделет:

Тиркеме: 5 баракта, 2 нускада биринчи дарекке.

Эгерде тиркемелер брошораланган болсо, анда барактардын саны көрсөтүлбөйт.

Эгерде документтин тиркемеси жөнүндө белги текетте белгиленсе, анда ал төмөнкүдөй таризделет: "Келишим атайын бланкта түзүлөт (1-тиркеме)," же "Келишим 1-тиркемеге ылайык атайын бланкта түзүлөт". Тиркеменин катар номеринин алдына "№" белгиси коюлбайт.

Тиркемелер өзүнчө барактарга таризделет. "Тиркеме" деген сөз документтин биринчи барагынын жогорку оң бурчуна документтин сол жагынан 100 мм аралыкта жылдырылып жазылат. Шрифттин өлчөмү № 10-12:

Кыргыз Республикасынын  
Финансы министрлигинин  
\_\_\_\_\_ № \_\_\_\_\_ буйругуна  
1-тиркеме

20) колу (кол тамгасы). Жогору турган органдарга, мамлекеттик бийлик органдарына жиберилүүчү документтерге мекеменин жетекчисинин же анын тапшырмасы боюнча орун басарынын колу (кол тамгасы) коюлат. Жетекчинин колу (кол тамгасы) коюлган каттын экинчи нускасы жана түзүмдүк бөлүмдөрдүн жетекчилери визалаган каттын (документтин) нускасы иш кагаздарын жүргүзүү кызматында калууга тийиш.

Кол алдындагы жана башка мекемелерге, жарандарга жиберилүүчү документтерге компетенцияларына ылайык жетекчинин, анын орун басарынын же түзүмдүк бөлүмдөрдүн жетекчилеринин колу (кол тамгасы) коюлат.

Кызматтык документтердин бардык нускаларына кол (кол тамга) коюлууга тийиш. Документтерге кызмат адамдарынын жеке колу (кол тамгасы) коюлушу зарыл. Көчүрмөлөр көп санда болгон учурларда аларга аткаруучунун ырастоочу колу (кол тамгасы) же жетекчинин кол тамга факсимилесинин коюлушуна жол берилет. "Электрондук кол тамга жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын ченемдерине ылайык документтерге электрондук кол тамга коюлушу мүмкүн.

Бул учурда документтин эки варианты тең бирдей юридикалык күчкө ээ болот.

Көрүүсү боюнча мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдар, ошондой эле колдорунун дефекттери жана деформациялары бар ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдар колунун (кол тамгасынын) ордуна факсимилесин пайдаланышы мүмкүн.

"Колу (кол тамгасы)" реквизити документке кол тамга койгон адамдын кызмат ордунун аталышынан, инициалы менен фамилиясы көрсөтүлгөн колунан (кол тамгасынан) жана анын чечмеленишинен турат. Кызмат ордунун аталышы документтин сол жагынан жылдырылбай жазылат. Колдун (кол тамганын) чечмелениши сол талаачадан 120 мм жылдырылып, кызмат ордунун аталышынын акыркы сабынын деңгээлинде таризделет. Кол (кол тамга) көк түстөгү сыя менен гана коюлат.

Бланктарга түзүлгөн документтерде кызмат ордунун аталышына мекеменин аталышы жазылбайт:

Директор (кол тамгасы) Аты-жөнү

же:

Министрдин орун басары (кол тамгасы) Аты-жөнү

Документтер бланкта эмес, актай баракта таризделсе, документке кол тамга коюучу адамдын кызмат ордунун аталышы, мекеменин толук аталышы жазылат:

Кыргыз Республикасынын  
Борбордук мамлекеттик  
архивинин директору (кол тамгасы) Аты-жөнү

Мазмуну үчүн бир нече адам жооп берген документтерге эки же андан көп кол тамга коюлат. Алар ээлеген кызмат орундарына жараша ырааты менен биринин алдына бири жайгаштырылат. Документке бир нече кол тамга коюлса, кызмат орундарынын аталышы жана коюлган кол тамгалардын чечмелениши сап аралык бир жарым интервал менен бөлүнөт:

Директор (кол тамгасы) Аты-жөнү

Башкы бухгалтер (кол тамгасы) Аты-жөнү

Документке бир рангдан бир нече кызмат адамдары кол (кол тамга) койсо, алардын колдору (кол тамгалары) бирдей деңгээлде жайгаштырылат:

Пландоо бөлүмүнүн начальниги колу (кол тамгасы) Финансы бөлүмүнүн начальниги колу (кол тамгасы)  
Аты-жөнү Аты-жөнү

Эки мекеменин жетекчиси кол (кол тамга) коюуга тийиш болгон документтер бланкта эмес, актай баракта таризделет. "Кол (кол тамга)" реквизити катарлаш эки колонкада төмөнкүдөй жайгаштырылат:

Кыргыз Республикасынын  
Финансы министри колу (кол тамгасы) Кыргыз Республикасынын  
Саламаттык сактоо министри колу (кол тамгасы)

Документтин долбоорунда аты-жөнү көрсөтүлгөн кызмат адамы жок болгон учурда, документке анын милдетин аткаруучу адамдын же анын орун басарынын кол тамгасы коюлат. "Ордуна" деген сөз менен же кызмат ордунун аталышынын алдына сызыкча коюп, документке кол (кол тамга) коюуга жол берилбейт.

Комиссия түзгөн документтерге кол (кол тамга) коюуда документке кол (кол тамга) койгон адамдардын кызмат орундары эмес, комиссиянын курамында бөлүштүрүлгөн милдети көрсөтүлөт.

Комиссиянын төрагасы (кол тамгасы) Аты-жөнү

Комиссиянын мүчөлөрү (алфавиттик тартыште) (кол тамгалары) Аты-жөнү

21) документти макулдашуунун грифи. Айрым учурларда документтердин даярдалган долбоорлору кол (кол тамга) коюулардын алдында кызыкдар мекемелер, түзүмдүк бөлүмдөр, айрым кызмат адамдары тарабынан макулдашылат. Бул документтин мазмунуна алардын макулдугун тастыктоо үчүн жасалат.

Макулдашуу макулдашуунун грифи же макулдашуу барагы менен таризделиши мүмкүн.

Макулдашуу грифи "МАКУЛДАШЫЛДЫ" деген сөздөн (саны боюнча өзгөрүүсүз), документ макулдашылган адамдын кызмат ордунун аталышынан, коюлган колунан (кол тамгасынан), анын чечмелөөсүнөн жана датадан турат. Макулдашуу грифи "Колу (кол тамгасы)" реквизитинен кийин, сол жактап жылдырылбай жайгаштырылат.

МАКУЛДАШЫЛДЫ  
Өнөр жай комплексинин  
кызматкерлеринин кесиптик  
бирлигинин борбордук  
комитетинин  
төрагасы

\_\_\_\_\_ Аты-жөнү  
(кол тамгасы )  
00.00.0000

Эгерде макулдашуу коллегиялык орган тарабынан жүргүзүлсө, анда макулдашуу грифи төмөнкүдөй таризделет.

МАКУЛДАШЫЛДЫ  
Профкомдун жыйынынын

№ \_\_\_\_\_ протоколу

Эгерде документтин мазмуну бир нече мекемелердин кызыкчылыктарын билдирсе, анда макулдашуу грифи өзүнчө баракта таризделет (4-тиркеме).

Макулдашуу барагына электрондук кол тамга да коюуга болот. Бул учурда макулдашуу барагынын эки варианты тең бирдей юридикалык күчкө ээ болот.

22) визалар. Ички макулдашуу виза менен таризделет, ал виза койгон адамдын кызмат ордунун аталышынан, кол тамгасынан, анын чечмеленишинен (аты-жөнү) жана датадан турат. Мекемеде калуучу документ нускаларына виза коюлат. Визалар "Колу (кол тамгасы)" реквизитинин алдына, документтин сол жагынан жылдырылбай жайгаштырылат.

Директор колу (кол тамгасы) Аты-жөнү

Пландоо бөлүмүнүн начальниги колу (кол тамгасы) Аты-жөнү  
00.00.0000

Документтин текстине макулдук берилбесе, сын-пикирлер жана толуктоолор бар болсо, алар өзүнчө баракка берилет. Виза бул учурда төмөнкүдөй таризделет.

Пландоо бөлүмүнүн начальниги колу (кол тамгасы) Аты-жөнү  
Сын пикирлер тиркелет.  
00.00.0000

23) аныктыгы өзгөчө ырастоону талап кылган документтерге, ошондой эле финансылык документтерге Мамлекеттик гербдин сүрөтү түшүрүлгөн мөөр (мындан ары - гербдүү мөөр) басылат. Гербдүү мөөр басылуучу документтердин болжолдуу тизмеги 5-тиркемеде берилет.

Документке коюлган мөөрдүн изи документке кол (кол тамга) койгон адамдын кызмат ордунун аталышынын жана коюлган жеке колунун (кол тамгасынын) бир бөлүгүнө бастырылып түшүрүлүшү керек.

24) көчүрмөнү ырастоо жөнүндө белги. Документтин көчүрмөсү - документтеги бардык реквизиттердин кайталанып берилиши. Ал мекеменин жетекчисинин же тиешелүү түзүмдүк бөлүмдүн жетекчисинин резолюциясы боюнча берилет.

Мекеме өзүндө гана түзүлгөн документтердин көчүрмөлөрүн ырастай алат (бул жобо архив мекемелерине жана нотариатка жайылтылбайт). Бирок ошол эле учурда жарандарды ишке, окууга кабыл алуу, алардын эмгек, турак-жай жана башка укуктарын канааттандыруу сыяктуу маселелерди чечүүдө мекемеге башка мекемелер берген документтердин көчүрмөлөрүн (дипломдордун, эмгек китепчелердин жана туулгандыгы тууралуу күбөлүктөрдүн көчүрмөлөрүн) ырастоого уруксат берилет.

Мындай учурда документтин көчүрмөсү анын мазмунунун түп нускага туура келерин ырастаган кызмат адамынын колу (кол тамгасы) коюлуп ырасталат.

Документтин жогорку оң бурчунда "Көчүрмө" деген сөз жазылат. Документтин көчүрмөсүн ырастаганда "Колу (кол тамгасы)" реквизитинин төмөн жагына, сол жагынан жылдырылбай "Анык" деген ырастоочу жазуу, көчүрмөнү ырастаган адамдын кызмат ордунун аталышы, жеке колу (кол тамгасы), кол тамганын чечмелениши жана ырастоонун датасы жазылат.

Анык  
Кадрлар бөлүмүнүн инспектору колу (кол тамгасы) Аты-жөнү  
00.00.0000

Көчүрмөлөр башка мекемелерге жиберилсе же айрым адамдардын колуна берилсе, аларга мекеменин тандоосу боюнча мөөр басылдууга тийиш.

25) аткаруучу жөнүндө белги аткаруучунун аты-жөнүнөн, түзүмдүк бөлүмдүн аталышынан, анын телефон номеринен турат жана № 10 өлчөмүндөгү ирифтте терилет. Бул белги чыгыш документтерге гана коюлат. Ал документтин барагынын аягына сол бурчтан жылдырылбастан жайгаштырылат.

Мисалы: А.И.Калыров, уюштуруу жана талдоо бөлүмү, 22-40-60.

Жетекчинин тапшырмасы боюнча аткаруучулардын тобу даярдаган документтеги аткаруучулар жөнүндө белгиде негизги аткаруучунун гана аты-жөнү көрсөтүлөт.

26) документтеги маселе чечилген, документ жиберилгенден кийин анын аткарылгандыгы жана көктөмөгө жиберилгендиги жөнүндө белги дароо коюлат, ал документтин акыркы барагындагы текеттин бош жеринин төмөн жагына жазылып, "Көктөмөгө" деген сөздөн, документ жайгаштырыла турган көктөмөнүн номеринен, документтин аткарылгандыгы жөнүндө кыскача маалыматтан, коюлган колдон (кол тамгадан) жана датадан турат.

01-2/115-көктөмөгө  
00.00.0000  
суроо-талапка жооп  
(кол тамгасы)  
Аты-жөнү  
00.00.0000

27) документтин мекемеге түшкөндүгү жөнүндөгү белги документтин кезектеги катар номерин жана түшкөн датасын (зарыл болгон учурда - түшкөн убактысын) камтыйт. Ал документтин биринчи барагынын төмөнкү оң жагына коюлат. Бул реквизитти тариздөө үчүн атайын каттоо штампы колдонулат (6-тиркеме);

28) документти автоматташтырылган түрдө издөө белгиси машиналык (санариттик) алып жүрүүчү файлдын аталышын, оператордун коду, датасын жана мекемеде колдонулуучу башка издөө маалыматтарын камтыйт. Аткаруучунун аты-жөнүнөн төмөн, документтин сол жагынан жылдырылбай басылат.

2019-жыл үчүн отчет, Мусаев, 00.00.0000.

### § 3. Документтин бланкы

15. Мекеменин документтери бланктарга таризделип, аларда милдеттүү түрдөгү реквизиттердин белгиленген тобу жана аларды жайгаштыруу тартиби болууга тийиш.

Кызматтык документтер А4 (210x297) жана А5 (148x210) форматтарындагы бланктарда түзүлөт, А6 (105x148) форматы сейрек пайдаланылат. Документтердин айрым түрлөрү үчүн А3 (297x420) форматын колдонууга жол берилет.

16. Мекемелерде колдонулуучу бланктардын түрлөрүнүн курамы жана формалары иш кагаздарын жүргүзүү кызматынын сунушу боюнча мекеменин жетекчиси тарабынан бекитилет. Мекемелерде төмөнкүдөй бланктар колдонулат: жалпы бланк, кат бланкы, документтин конкреттүү түрүнүн бланкы:

1) жалпы бланкта төмөнкүдөй реквизиттер болуусу зарыл: Мамлекеттик гербдин сүрөтү же мекеменин эмблемасы, ведомствонун аталышы, мекеменин аталышы (7-тиркеме);

2) каттын бланкы төмөнкүдөй реквизиттерди камтыйт: Мамлекеттик гербдин сүрөтү же мекеменин эмблемасы; министрликтин же ведомствонун аталышы, мекеменин аталышы, түзүмдүк бөлүмдүн аталышы; ишкананын байланыш индекси, почта дареги, телефакс, телефон номерлери, электрондук почта дареги; банктын аталышы жана эсеп номери (мекеменин чечимине жараша көрсөтүлөт); мекеменин коду (мекеменин чечимине жараша көрсөтүлөт), салык төлөөчүнүн идентификациялык номери (мекеменин чечимине жараша көрсөтүлөт), документтин датасы жана номери, чыгыш документке шилтеме, контролдук терезе (8-тиркеме);

3) документтин конкреттүү түрүнүн бланкы төмөнкү реквизиттерди камтыйт: Мамлекеттик гербдин сүрөтү же мекеменин эмблемасы; министрликтин же ведомствонун аталышын, мекеменин аталышын, түзүмдүк бөлүмдүн аталышын; документтин түрүнүн аталышын, документтин датасын жана номерин, документ даярдалган же чыгарылган жерин камтыйт (9-тиркеме).

17. Реквизиттердин жайгашуусуна жараша бланктардын эки түрү колдонулат: узата жана бурчтук. Реквизиттердин узата жайгашуусунда мекеменин аталышы документтин жогорку талаачасын бойлото жазылат (8-тиркеме). Бурчтук жайгашуусунда - сол жактагы талаачанын жогорку бурчунун чегинде жазылат (10-тиркеме).

18. Мекеменин аты жана дареги эки тилде - мамлекеттик жана расмий тилдерде жазылат. Реквизиттер узата жайгаштырылганда сол тарабына мамлекеттик тилде, оң тарабына расмий тилде басылат. Бурчтук жайгашуусунда реквизиттер адегенде мамлекеттик тилде, андан төмөндө расмий тилде басылат. Зарыл болгон учурда реквизиттерди бланктарда чет тилинде басууга жол берилет. Мындай учурда тилдердин ирети төмөнкүдөй болууга тийиш: мамлекеттик, расмий, чет тили.

Тиешелүү администрациялык-аймактык бирдикте жашаган адамдардын санынын басымдуу бөлүгү мамлекеттик тилди билген шартта, жергиликтүү өз алдынча башкаруунун өкүлчүлүктүү органдарынын бланктары мамлекеттик тилде гана таризделишине жол берилет.

19. Бланк ак кагазга бир түстө, негизинен кара түстө даярдалат. Бланктар жок болгон учурда, документтерге мекеменин штампынын изи басылат.

Мамлекеттик герб тартылган бланктар мекемелердин тапшырыгы боюнча басмакана ыкмасы менен даярдалат жана так отчеттук бланк болуп саналат. Гербдүү бланктардын төмөнкү оң бурчуна басмакана ыкмасы же номер койгуч аркылуу иреттик номерлер коюлат. Бланктын иреттик номери 1000000 болгондо, кийинки номерлөөнү 1 цифрасынан баштоо зарыл.

Документтердин бланктары багыты боюнча гана пайдаланылууга тийиш жана мекеменин жетекчисинин атайын уруксатысыз башка мекемелерге жана адамдарга берилиши мүмкүн эмес.

Зарылдыгына жараша документтердин жаңы бланктарын колдонууга киргизүү мекеменин жетекчисинин уруксаты (тапшырмасы) боюнча жүзөгө ашырылат. Тийиштүү сунуштар иш кагаздарын жүргүзүү кызматынын жетекчиси тарабынан сунушталган бланктардын үлгүлөрү менен бирге киргизилет.

- гарнитуранын шрифти - Times New Roman (Times New Roman Cyr) же Arial, жөнөкөй, өлчөмү 12-14. Таблицаларда № 10 шрифтке чейин кичирейтүүгө жол берилет (текст батпаган учурда);

- сап аралык интервалы: А4 форматы үчүн - бир интервал; А5 форматы үчүн 14 пт, таблицаларда 11 пт өлчөмүнө чейин кичирейтүүгө жол берилет (текст батпай калган учурда);

- абзацтын биринчи сабы 1, 25 см чегинүү менен жазылат;

- туурасынан түздөө сөздөрдү ташымалдоосуз жасалат (таблицаларда туурасынан түздөө зарылдыгына жараша сөздөрдү ташымалдоо менен);

- беттердин номерлери төмөнкү колонититүлдүн оң жак четине коюлат (биринчи бетке номер коюлбайт).

Документ бланкта же бланктан башка кагазда таризделсе да, анын ар-бир барагынын төмөнкүдөй талаачалары болууга тийиш: сол жагынан - 30 мм, оң жагынан - 15 мм өлчөмүнөн кем эмес, жогорку жана төмөнкү талаачасынан - 20 мм өлчөмүнөн кем эмес.

21. Документтин реквизиттери бири-биринен эки интервалга ажыратылат. Көп саптуу реквизиттердин курамдык бөлүктөрү ("Адресат", "Бекитүү грифи", "Макулдашуу грифи", "Тиркеменин бар экендиги жөнүндө белги") бири-биринен бир жарым интервалга ажыратылат.

Көп саптуу реквизиттердин максималдуу узундугу - 70 мм.

Төмөнкүлөр сол талаачанын чегинен тартып чегинүүсүз басылат: каттын текстинин аталышы, текст (абзацы жок), тиркеменин бар экендиги жөнүндө белги, кызмат ордунун аталышы, макулдашуу грифи, "Анык" деген күбөлөндүрүү жазуусу, ошондой эле "УГУЛДУ", "ЧЫГЫП СҮЙЛӨШТҮ", "ЧЕЧИШТИ", "ТОКТОМ КЫЛАТ"; аткаруучунун аты-жөнү жана анын телефон номери, документтин датасы, документтин каттоо номерине жана күнүнө шилтеме, визалар, документти автоматтык издөө үчүн белги.

### 3-глава. УТДнын айрым түрлөрүн даярдоо жана тариздөө

#### § 1. Буйрук, тескеме

22. Буйруктар жана тескемелер менен уюштуруу-тескөө мүнөзүндөгү чечимдер, ошондой эле мекеменин ишинин оперативдик, уюштуруучулук, кадрдык жана башка маселелери таризделет.

Буйруктардын (тескемелердин) долбоорлору мекеменин жетекчисинин, анын орун басарынын тапшырмасынын негизинде же өз демилгеси аркылуу бөлүмчөлөр тарабынан даярдалат жана киргизилет.

Кадрдык маселелер боюнча буйруктардын (тескемелердин) долбоорлорун тийиштүү сунуштамалардын негизинде кадр кызматы даярдайт.

Буйруктардын (тескемелердин) долбоорлорунун сапаттуу даярдалышы жана алардын кызыкдар тараптар менен макулдашууну камсыздоо долбоорду даярдаган жапа киргизген бөлүмдөрдүн жетекчилерине жүктөлөт.

Буйруктардын (тескемелердин) долбоорлорунун талаптагыдай таризделишине көзөмөлдү иш кагаздарын жүргүзүү кызматы аткарат.

23. Буйруктардын (тескемелердин) долбоорлоруна жана алардын тиркемелерине долбоорду киргизген бөлүмдүн аткаруучусу жана жетекчиси, милдеттери жана тапшырмалары долбоордо каралган бөлүмдөрдүн жетекчилери, киргизилген маселелердин чечилишине кызыкдар бөлүмдүн жетекчилери, ошондой эле иш кагаздарын жүргүзүү жана юридикалык кызматтын жетекчилери виза коюшат.

Эгерде макулдашуу процессинде долбоорго принциптүү мүнөздөгү өзгөртүүлөр киргизилсе, ал өзгөртүүлөрдү эске алуу менен макулдашууга кайрадан берилет.

Буйруктун (тескеменин) долбоорун макулдашуу процессиндеги каршы пикирлер эске алынбаса, алар жыйынтык таблицасында баяндалып, ага буйруктун (тескеменин) долбоорун киргизген бөлүмдүн жетекчисинин колу (кол тамгасы) коюлат жана долбоорго тиркелет.

Бөлүштүрүлгөн милдеттерине ылайык орун басарлар жетекчиге кол (кол тамга) коюуга берилген буйруктардын (тескемелердин) долбоорлоруна виза коюшат.

24. Буйруктардын (тескемелердин) долбоорлору белгиленген формадагы стандарттуу бланктарда басылат жана кол (кол тамга) коюуга берилет, зарылдыгына жараша, буйруктун (тескеменин) маанисин, анын зарылчылыгынын негиздемесин, ошондой эле долбоор эминин негизинде даярдалгандыгы, ким менен макулдашылгандыгы жана кандай кайчы пикирлер бар экендиги жөнүндөгү кыскача маалыматтарды камтууга тийиш болгон маалым кат менен кошо берилет. Буйруктун (тескеменин) датасы болуп - ага кол (кол тамга) коюлган дата эсептелет.

Буйруктар (тескемелер) катар номерлер менен календардык жыл чегинде номерленет, негизги иш боюнча жана өздүк курам боюнча буйруктар (тескемелер) өз-өзүнчө номерленет.

25. Буйруктар (тескемелер) эки тилде - мамлекеттик жана расмий тилде чыгарылат, эки вариантын тең бир бланкка басууга жол берилет. Адегенде мамлекеттик, андан кийин расмий тилдеги текст жайгаштырылат.

Мамлекеттик бийликтин жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын буйруктары (тескемелери) мамлекеттик тилде чыгарылат, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган учурларда - расмий тилге которулат жана эки тилде жарыяланат.

Тиешелүү администрациялык-аймактык бирдикте жашаган адамдардын санынын басымдуу бөлүгү мамлекеттик тилди билген жана жергиликтүү өз алдынча башкаруунун өкүлчүлүктүү органынын тиешелүү чечими болгон шартта жергиликтүү өз алдынча башкаруунун өкүлчүлүктүү органдарынын буйруктары (тескемелери) мамлекеттик тилде гана таризделишине жол берилет.

26. Буйруктардын (тескемелердин) көчүрмөлөрү же алардын көбөйтүлгөн нускалары иш кагаздарын жүргүзүү кызматынын мөөрү менен күбөлөндүрүлүп, аткаруучу түзгөн жана кол (кол тамгасын) койгон таратуу көрсөтмөсүнө ылайык, жөнөтүүлөр көрсөткүчүндөгү адресаттарга иш кагаздарын жүргүзүүчү кызмат тарабынан жиберилет. Көчүрмө ошондой эле аткаруучуга да милдеттүү түрдө жиберилет.

Кадр маселелери боюнча буйруктардын (тескемелердин) көчүрмө бөлүктөрү же бул буйруктардын көчүрмөлөрү кадр маселелери боюнча кызматкердин колу (кол тамгасы) жана мөөрдүн изи менен күбөлөндүрүлөт.

27. Буйруктун (тескеменин) төмөнкүдөй реквизиттери бөлөт:

1) документтин түрүнүн аталышы;

2) буйруктун (тескеменин) датасы жана номери. Дата сөздүк-цифралык ыкма менен таризделет, номер "№" белгисинен жана катар номеринен турат;

27. Буйруктун (тескеменин) төмөнкүдөй реквизиттери бөлөт:

- 1) документтин түрүнүн аталышы,
- 2) буйруктун (тескеменин) датасы жана номери. Дата сөздүк-цифралык ыкма менен таризделет, номер "№" белгисинен жана катар номеринен турат,
- 3) буйруктун аталышы анын мазмунун кыска жана так чагылдырууга тийиш. Аталыштын аягына чекит коюлбайт. Аталыш 1 сап интервал менен кочкул шрифтте терилсин, борборлоштурулуп тегизделет. Мисалы:

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун  
иш кагаздарын жүргүзүү боюнча нускамасын бекитүү жөнүндө

Тескемелердин аталыштары болбойт ;

4) текет аталыштан эки сап интервал менен ажыратылат жана № 12-14 өлчөмүндөгү шрифтте бир интервал менен тексттин талаачасынын сол чегинен тарта терилип, туурасынан тегизделет.

Буйруктун (тескеменин) тексти эки бөлүктөн турушу мүмкүн: негиздөөчү (преамбула) жана тескөөчү бөлүк.

Негиздөөчү бөлүктө (преамбулада) буйрукту (тескемени) чыгаруу үчүн негиз болгон максат жапа милдеттер, фактылар жана аракеттер кыскача баяндалат. Ал "максатында", "аткаруу үчүн" деген сөздөр менен коштолушу мүмкүн. Эгерде буйрук (тескеме) башка документтин негизинде чыгарылса, негиздөөчү бөлүгүндө (преамбулада) бул документтин илик жөндөмөдөгү аталышы, анын автору, датасы, номери жана аталышы көрсөтүлөт.

Буйруктардын долбоорлорундагы негиздөөчү бөлүк (преамбула) "буйрук кылам" деген сөздөр менен аякталып, кочкул шрифт менен терилет.

Тескөөчү бөлүк негиздөөчү бөлүктөн (преамбуладан) эки сап интервалга бөлүнөт. Ал ар бир иш-аракеттин аткаруучусун жана аткаруу мөөнөтүн көрсөтүү менен көрсөтмө берилген иш-аракеттердин тизмесин камтууга тийиш. Тескеме бөлүгү араб цифралары менен номерленген пункттарга жана пунктчаларга бөлүнүшү мүмкүн. Ар бир пункт (пунктча) абзацтан тартып басылат жана мурдагыдан кийинкиси эки сап интервалга бөлүнөт. Бир түрдүү мүнөздөгү аракеттер бир пунктта көрсөтүлүшү мүмкүн. Аткаруучулар катары түзүмдүк бөлүмдөр же конкреттүү кызмат адамдары көрсөтүлөт. Тескеме бөлүгүнүн акыркы пункту буйруктун аткарылышына көзөмөл жүктөлгөн бөлүм же кызмат адамы жөнүндө маалыматты камтышы мүмкүн.

Эгерде буйрук (тескеме) башка документти, анын кайсы бир жоболорун өзгөртсө же жокко чыгарса, анда тексттин тескөөчү бөлүгүнүн пункттарынын бири анын датасын, номерин жана аталышын көрсөтүү менен жокко чыгарылган документке (документтин пунктуна) шилтемени камтуусу зарыл. Пункттин тексти "Төмөнкүлөр күчүн жоготту..." деген сөздөр менен башталууга тийиш;

5) кол (кол тамга) документке кол (кол тамга) койгон адамдын кызмат ордунун аталышынан, жеке колунан (кол тамгасынан) жана коюлган колдун (кол тамганын) чечмеленишинен (инициалдар, фамилия) турат.

Буйруктарга (тескемелерге) мекеменин жетекчисинин, ал жокто анын орун басарынын колу (кол тамгасы) коюлат.

Буйруктун үлгүсү 11-тиркемеде берилген.

28. Мекемелердин биргелешкен буйруктары А4 форматындагы стандарттуу барактарда басылат.

Биргелешкен буйрукту тариздөөдө:

- мекемелердин аталыштары бирдей деңгээлде жайгаштырылат,
- биргелешкен буйруктун датасы - эң кийинки коюлган датага шайкештелген бирдиктүү дата;
- эки жана андан ашык мекемелер тарабынан даярдалган документтин каттоо номери документтердин авторлорун көрсөтүү тартибинде жангк сызык аркылуу ажыратылып, бул мекемелердин ар биринин документтеринин каттоо номерлеринен турат;
- мекемелердин жетекчилеринин колдору (кол тамгалары) тексттин төмөн жагында бир деңгээлде жайгаштырылат.

## § 2. Жобо, эреже, нускама

29. Жобонун (эреженин, нускаманын) долбоорун даярдоонун тартиби УТДнын долбоорлорун даярдоонун жалпы тартибине ылайык жүргүзүлөт.

Жобонун (эреженин, нускаманын) долбоорунун тексти А4 форматындагы стандарттуу баракка басылат. Текст үчүнчү жактын атынан жеке жана көптүк сан түрүндө баяндалат. Текстте: "тийиш", "керек", "зарыл", "тыюу салынат", "жол берилбейт" деген сөздөр пайдаланылат.

Жобонун (эреженин, нускаманын) текстинин аталышы "Эмне жөнүндө?" деген суроого жооп берет; кызматтык талаптарды жана иш жүргүзүү тартибин камтыган (кызматтык нускама) нускаманын аталышы "Кимдин?" деген суроого жооп берет (Башкы адистин кызматтык нускамасы).

"Жалпы жоболор" бөлүмү жобонун (эреженин, нускаманын) негиздөөчү бөлүгү катары кызмат кылат, ал жерде документтин иштелип чыгуу негиздери, анын негизги максаты жана ал жайылтылуучу чөйрө, белгиленген эрежелердин жана технологиялардын бузулушуна жоопкерчилик көрсөтүлөт.

Жобонун (эреженин, нускаманын) негизги тексти бөлүмдөргө, бөлүмчөлөргө, главаларга, пункттарга, пунктчаларга жана абзацтарга бөлүнүшү мүмкүн. Главалар аталыштарга ээ болууга тийиш.

Главалар жана пункттар араб цифралары менен номерленет.

Жобону, эрежени, нускаманы тариздөө үлгүсү 12-тиркемеде берилген.

## § 3. Протокол

30. Жыйындын (кеңешменин) протоколу кеңешме (жыйын) учурунда жүргүзүлгөн жазуулардын, баяндамалардын жана жарыш сөздөрдүн тезистеринин, маалым каттардын, чечимдердин долбоорлорунун негизинде түзүлөт.

Протоколдун тексти эки бөлүктөн: кириш жана негизги бөлүктөрдөн турат.

Кириш бөлүгүндө төмөнкүлөр көрсөтүлөт: төрага (төрагалык кылуучу), катчы, катышкандардын тизмеси (алардын саны 15 адамдан ашса, катышкандардын тизмесинин тиркемесине шилтеме) жана күн тартиби - күн тартибинин ар бир пункту боюнча баяндамачысын көрсөтүү менен маанилүүлүгүнө карата каралуучу маселелердин тизмеги.

Протоколдун негизги бөлүгү күн тартибинин пункттарына ылайык келген, номерленген бөлүктөрдөн турат. Ар бир бөлүктүн тексти төмөнкүдөй схема боюнча түзүлөт: УГУЛДУ - ЧЫГЫП СҮЙЛӨДҮ - ТОКТОМ КЫЛАТ (ЧЕЧИМ КЫЛАТ).

Баяндамалардын жана жарыш сөздөрдүн негизги мазмуну протоколдо берилет же ага тиркелет; тиркелген учурда текстке "Жарыш сөздүн тексти тиркелет" деген жазуу жазылат. Токтом (чечим) протоколдун текстинде толук басылат; зарылчылык болсо, добуш берүүнүн жыйынтыгы чагылдырылат.

Талкуу учурунда айтылган өзгөчө пикирдин мазмуну протоколдун тийиштүү токтомуна (чечиминин) текстинен кийин жазылат.

31. Протоколдор кыскача формада жазылышы мүмкүн, мындай учурда маселенин талкуусу жазылбайт жана ал боюнча кабыл алынган чечим гана белгиленет. Бул учурда күн тартиби жазылбайт; катышкандардын тізімеси протоколдун негизги бөлүгүнөн үзүлтүксүз сызык менен бөлүнөт.

Протоколдун негизги бөлүгү каралып жаткан маселелерди жана алар боюнча кабыл алынган чечимдерди камтыйт. Маселенин аталышы араб цифрасы менен номерленет, аталышына "жөнүндө" деген сөз уланат жана бул маселени талкуулоодо чыгып сүйлөгөн кызмат адамдарынын аты-жөнү көрсөтүлөт. Алар бир сап интервал аркылуу басылат. Мындан кийин бул маселе боюнча кабыл алынган чечим көрсөтүлөт.

32. Протоколго жыйынга торагалык кылган адамдын жана катчынын кол тамгалары коюлат. Коюлган кол тамгалар тексттен жана бири-биринен эки сап интервалга ажыратылып жазылат.

Жыйын өткөрүлгөн күн протоколдун датасы болуп саналат.

Календардык жыл чегиндеги протоколдордун ар бир тобуна өзүнчө катар номерлер ыйгарылат: коллегиянын жыйындарынын протоколдору, техникалык, илимий жана эксперттик кеңештердин жана башка жыйындардын протоколдору. Биргелешкен жыйындардын протоколдоруна жыйынга катышкан мекемелердин протоколдорунун катар номерлерин жантык сызык аркылуу камтыган курамдык номер коюлат.

Коллегиялык органдардын токтомдоруна (чечимдерине) календардык жыл ичиндеги катар номерлер берилет. Жыйындарда кабыл алынган токтомдордун (чечимдердин) номерлери протоколдун катар номеринен жана жантык сызык аркылуу токтомдун (чечимдин) катар номеринен турат.

33. Протоколдордун көчүрмөлөрү зарыл болгон учурларда таратуу көрсөтмөсүнө ылайык кызыктар мекемелерге жана кызмат адамдарына жөнөтүлөт; таратуу көрсөтмөсүн протоколдун долбоорун даярдаган бөлүмдүн жооптуу аткаруучусу түзөт жана колун (кол тамгасын) коёт. Протоколдордун көчүрмөлөрү иш кагаздарын жүргүзүү кызматынын мөөрү менен күбөлөндүрүлөт.

Кабыл алынган чечимдер протоколдун көчүрмөсү түрүндө аткаруучуларга жеткирилет, алар иш кагаздарын жүргүзүү кызматынын мөөрү менен күбөлөндүрүлөт.

34. Протоколдор № 12-14 шрифт өлчөмүндө протокол бланкына же А4 форматындагы мекеменин жалпы бланкына терилет жана төмөнкүдөй реквизиттерге ээ болот:

1) документтин аталышы - "ПРОТОКОЛ" сөзү жогорку талаачанын чегинен тартып кочкул шрифтте, баш тамгалар менен терилет жана борборлоштурулуп түздөлөт;

2) жыйындын (кеңешменин) түрү, коллегиялык органдын аталышы документтин аталышынан эки сап интервал менен ажыратылат; кочкул шрифт менен бир сап интервал аркылуу басылып, борборлоштурулуп түздөлөт.

3) протоколдун датасы жана номери 2 сап интервал аркылуу мурдагы реквизиттин төмөн жагына сол талаачадан чегинүүсүз терилет. Датасы сөздүк-цифралык ыкмада таризделет. Протоколдун номери араб цифрасы менен терилет жана "№" белгисинен жана протоколдун катар номеринен турат;

4) жыйын (кеңешме) өткөрүлгөн жер (зарылчылык болсо) мурдагы реквизит көрсөтүлгөн сапта көрсөтүлөт жана документтин он жак чеги боюнча түздөлөт.

Протоколдун негизги бөлүгү 1 сап интервал аркылуу басылат.

"УГУШТУ", "ЧЫГЫП СҮЙЛӨДҮ", "ТОКТОМ КЫЛАТ", ("ЧЕЧИШТИ") деген сөздөр сол талаачанын чегинен тартып баш тамгалар менен жазылат, алардан кийин кош чекит коюлат. Чыгып сүйлөгөндөрдүн аты-жөнү сол талаачадан чегинүүсүз жазылып, андан кийин кош чекит коюлат. Сүйлөгөн сөздөрүнүн мазмуну сүйлөгөндөрдүн аты-жөнү кеңдик өлчөмүнө карай четки сол талаачадан тартып чегинүү менен терилет.

Ар бир маселе боюнча чечимдин номери күн тартибиндеги маселенин жана бул маселеге байланыштуу чечимдин пунктчасынын катар номеринен турат.

Протоколду тариздөөнүн үлгүсү 13-тиркемеде келтирилген.

35. Мамлекеттик бийлик жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан түзүлүүчү протокол мамлекеттик тилде таризделет, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган учурларда расмий тилге которулат. Катышуучулардын мамлекеттик тилден башка тилдеги сүйлөгөн сөздөрү мамлекеттик тилге которулууга тийиш.

#### 4-глава. Документтер менен иштөөнү уюштуруу

##### § 1. Документ жүгүртүүнү уюштуруу

36. Мекемеге документтердин келген же даярдалган учурунан тартып, алардын аткарылып, жөнөтүлүп жана көктөөгө жиберилгенге чейинки кыймылы документ жүгүртүү болуп саналат.

Документтердин мекемеде жүгүртүлүшү ыкчам жана максаттуу жөнгө салынууга тийиш. Ишке кереги болбогон документтерди инстанциялардан өткөрүүнүн зарылчылыгы жок.

Автоматташтырылган маалыматтык технологияларды пайдаланууда документтерди жүгүртүү схемасына компьютердик каражаттардын жана көмөкчү техникалардын жардамы менен аларды иштеп чыгуунун бардык пункттары киргизилүүгө тийиш.

37. Документтерди мекемелерге жеткирүү колмо-кол, почта, фельдьердик кызмат же ЭДЖБС аркылуу жүзөгө ашырылат.

Почта жана фельдьердик байланыштын жардамы менен кат-кабарлары - жөнөкөй жана катталуучу каттар, почта карточкалары, бандеролдор жапа майда пакеттер, ошондой эле басылмалар жеткирилет.

Электр байланыш каналдары боюнча: телеграммалар, факсограммалар, телефонограммалар, электрондук документтер жөнөтүлөт.

Почта жана фельдшердик байланыштын жардамы менен кат-кабарлары - жөнөкөй жана катталуучу каттар, почта карточкалары, бандеролдор жана майда пакеттер, ошондой эле басылмалар жеткирилет.

Электр байланыш каналдары боюнча телеграммалар, факсограммалар, телефонограммалар, электрондук документтер жөнөтүлөт.

38. Мекемеге келип түшкөн кагаз түрүндөгү документтерди жүзүртүүгө алуу, аларды кабыл алууну, алгачкы иргелишин, катталышың, алдын ала каралышың, жетекчилердин кароосунан өтүүсүн жана резолюция коюлуп аткаруучуларга жиберилүүсүн камтыйт.

Документтерди кабыл алуу жана алгачкы иргөө иш кагаздарын жүргүзүү кызматынын кызматкерлери тарабынан жүргүзүлөт.

Өздүк кат-кабарлардан бөлөк бардык конверттер ачылып, конверттердин бүтүндүгү жана андагы документтердин толуктугу текшерилет. Документтердин жараксыздыгы, алардын же тиркемелеринин кемдиги аныкталса, ал тууралуу жөнөтүүчүгө кабар берилүүгө тийиш. Жөнөтүүчүнүн дарегин, документ жөнөтүлгөн же алынган убакытты конверттеги маалымат боюнча гана аныктоого мүмкүн болгон учурлардан сырткары, конверттер жок кылынат.

Жазылыш жеткирилген кат-кабарлар тиешелүүлүгү боюнча жөнөтүлөт же артка кайтарылат.

Документтер катталуучулар жана катталбай тургандар болуп иргелет.

Катталуучу документтер каттоо-контроль формасына катталат (мындан ары - ККФ). Кирген документке каттоо штампы коюлат.

Катталбай турган документтер (жарнама маалыматтары, плакаттар, кеңешмелердин, конференциялардын программалары, куттуктоо каттары жана чакыруу билеттери, басылмалар) жана "өзүнө" деген белгиси бар документтер багытталган дарегине берилет.

Келип түшкөн документтерди алдын ала кароо жетекчиликтиң милдеттүү кароосун талап кылган жана түздөн-түз түзүмдүк бөлүмдөр менен жооптуу аткаруучуларга жиберилүүчү документтерди бөлүштүрүү максатында жүргүзүлөт.

Документтерди алдын ала кароо мекемедегги бөлүштүрүлгөн милдеттердин негизинде мазмунуна жараша жүзөгө ашырылат.

Мекемениң жетекчилигине даректелген, ошондой эле конкреттүү кызмат адамы же түзүмдүк бөлүм көрсөтүлбөгөн документтер алдын ала иш кагаздарын жүргүзүү кызматында каралат, андан кийин жетекчиликке же тийиштүү бөлүмдөргө жөнөтүлөт.

Түзүмдүк бөлүмдөргө же кызмат адамдарына даректелген документтер жетекчиликтин кароосуна киргизилбей, түз берилет.

Жарандардын сунуштары, арыздары жана даттануулары жетекчиликтин резолюциясы боюнча жарандардын каттарын кароо бөлүмүнө берилет.

Документтер жетекчиликке же тиешелүү аткаруучуларга алар түшкөн күнү берилүүгө тийиш.

Жетекчилик тарабынан каралган документтер иш кагаздарын жүргүзүү кызматына кайтарылып берилип, ККФга резолюциянын мазмуну толтурулат.

Коюлган резолюцияга ылайык документ аткаруучуга берилет.

Бир нече түзүмдүк бөлүмдөр аткарган документтин түп нускасын жооптуу аткаруучу алат, калган кошо аткаруучуларга көчүрмөлөрү берилет.

39. Келип түшкөн телеграммалар кабыл алынган датасы жана убактысы белгиленген тил кат менен кабыл алынат, катталат, андан кийин жетекчиликтин кароосуна жана аткарууга берилет.

Келип түшкөн телефонограмманың тексти кабыл алуучу тарабынан жазылып алынат (кагазга терилет), катталат жана ыкчам тартипте даректелген жетекчиге берилет.

Келип түшкөн факсограммалар катталат, келген күнү кабыл алынгандыгы күбөлөндүрүлүп адресатка берилет, шашылыштары - токтоосуз түрдө тапшырылат. Бул факсограмманың кийин келип түшкөн түп нускасы тийиштүү бөлүм-аткаруучуга берилет.

Электрондук түрдөгү документтер ушундай эле тартипте кабыл алынат, катталат, алдын ала кароодон өткөрүлөт, жетекчилик тарабынан каралат жана аткаруучуларга жөнөтүлөт. Электрондук түрдөгү документтерди кабыл алуу, иштеп чыгуу жана бөлүштүрүү бөлүштүрүлгөн милдеттердин негизинде, ошондой эле колдонуудагы техникалык жана программалык каражаттарды эске алуу менен мекемениң иш кагаздарын жүргүзүү нускамага ылайык аныкталат.

40. Чыгыш документтерди жөнөтүү иш кагаздарын жүргүзүү кызматы тарабынан аткарылат. Мекеме жөнөтүүчү документтер почта жана электр байланышы аркылуу, ошондой эле колмо-кол берилет.

Электр байланыш каражаттарынын жардамы менен телеграммаларды, факсограммаларды, телефонограммаларды, электрондук документтерди жөнөтүү жүзөгө ашырылат. Электрондук байланыш каналдары боюнча берилүүчү документтердин түрлөрүн, алардын кагаз түрүндөгү түп нускасын адресатка жеткирүү тартиби жана мүмкүндүгү, жөнөтүү тартиби мекемениң иш кагаздарын жүргүзүү нускамасына ылайык аныкталат. Чет тилдеги факсограммалар факсограммага кол (кол тамга) койгон адам күбөлөндүргөн котормосу болгондо жөнөтүлөт.

Жөнөтүүгө даярдалган документтер толук таризделүүгө, кол (кол тамга) коюлууга жана катталууга тийиш. Туура эмес таризделген документтер аткаруучуга кайрадан иштеп чыгууга кайтарылат. Документтер аткаруучулар тарабынан иш кагаздарын жүргүзүү кызматына почта даректери, телефон номерлери, электрондук даректери көрсөтүлүп же таратуунун тизмеси менен кошо берилет.

Туруктуу адресаттарга жөнөтүлүүчү документтер үчүн басмакана ыкмасы же ыкчам көбөйтүү каражаттары менен басылган даректери бар конверттер пайдаланылат. Бир эле учурда бир дарекке жөнөтүлүүчү документтер бир конвертке салынат.

Документтер аларга кол (кол тамга) коюлган күнү же кийинки жумуш күндөн кечиктирилбестен, ал эми шашылыш документтер - токтоосуз түрдө иштелиүүгө жана жөнөтүлүүгө тийиш. Жакынкы адресаттарга жөнөтүлүүчү документтер колмо-кол, кабыл алуу-тапшыруу китепчесине күбөлөндүрүлүү менен тапшырылат (14-тиркеме) же почта аркылуу жөнөтүлөт. Почта менен жөнөтүлгөн кат-кабар реестрге киргизилет (15-тиркеме).

41. Документтерди даярдоо жана тариздөө этаптарында аларды мекемениң ичинде өткөрүп берүү - чыгыш документтерди жүзүртүүнүн жалпы тартибине, ал эми аткаруу этабында - кириш документтерди жүзүртүүнүн жалпы тартибине ылайык уюштурулат.

Катталган жана жетекчи кол (кол тамга) койгон тескөө документтеринин көбөйтүлгөн нускалары каралуучу маселелерге жараша тийиштүү бөлүмдөргө милдеттүү түрдө таратылат.

Мекеменин айрым кызмат адамдарына же бөлүмдөрүнө тапшырма жүктөлгөн протоколдордун көбөйтүлгөн нускалары же протоколдордун көчүрмөлөрү берилет.

Мекеменин жетекчисинин же түзүмдүк бөлүмдүн жетекчисинин атына жазылган оперативдүү мүнөздөгү билдирме (кызматтык) каттар, маалым каттар, маалыматтар жыйындысы жана башка ички документтер тийиштүү кызмат адамы тарабынан каралат, андан кийин жалпы тартып аткаруу (пайдалануу) үчүн тийиштүү түзүмдүк бөлүмдөргө берилет же тиешелүү көктөмөгө көктөлөт.

42. Аткаруучулардын документтер менен иштөөсү төмөнкүлөрдү: зарыл маалыматтарды чогултуу жана иштеп чыгуу, документтин долбоорун даярдоо, аны тариздөө, макулдашуу, мекеменин же түзүмдүк бөлүмдүн жетекчисинин кол (кол тамга) коюусуна (бекитүүсүнө) киргизүү, адресатка жөнөтүү даярдыгын камтыйт.

Аткаруучу документтин нускаларынын керектүү санын аныктайт, документти нускалоого берет. Аткаруучу төрттөн ашуун дарекке таратылуучу документ үчүн таратуу көрсөтмөсүн даярдайт.

## § 2. Документтерди каттоо

43. Документтерди каттоо бул - даярдоо, жөнөтүү же мекемеге кирүү фактысын көрсөтүүчү документтер тууралуу маалыматтардын белгиленген форма боюнча каттоого жазылышы.

Эсепке алууну, аткарууну жана маалыматтык максатта пайдаланууну талап кылган мекеменин өзүндө даярдалуучу, башка мекемелерге жөнөтүлүүчү, жогору турган, карамагындагы жана башка мекемелерден, ошондой эле жеке адамдардан келип түшкөн бардык документтер каттоого алынат. Документтер жеткирүү, берүү же даярдоо ыкмасына карабастан каттоого алынат.

Ар бир документ мекемеде бир гана жолу катталууга тийиш. Кириш документтер - келип түшкөн күнү, чыгыш жана ички документтер - кол (кол тамга) коюлган күнү катталат.

Катталган документти түзүмдүк бир бөлүмдөн экинчисине өткөрүүдө ал кайрадан катталбайт, алып андан аркы кыймылы каттоо формаларында чагылдырылат.

Кирген жана мекеменин ичинде даярдалган документтерди каттоо бир жерде жүргүзүлөт.

Документти каттоо номери анын катар номеринен турат, ал түзүмдүк бөлүмдүн индекси, номенклатура боюнча коюлган көктөмөнүн индекси менен толукталышы мүмкүн. Каттоо номеринин курамдык бөлүктөрү бири биринен жантык сызык менен бөлүнөт. Мисалы: 05-2/250 номеринде 05 - түзүмдүк бөлүмдүн индекси, 2 - номенклатура боюнча көктөмөнүн номери, 250 - документтин катар номери.

44. Издөө системаларын түзүү жана каттоо маалыматтарынын шайкештигине жетишүү үчүн каттоонун негизги реквизиттеринин төмөнкүдөй курамы белгиленет: мекеменин аталышы, документтин түрүнүн аталышы, документтин датасы жана каттоо номери, документтин кириш датасы жана индекси, тексттин аталышы (документтин кыскача мазмуну), резолюция (аткаруучу, тапшырманын мазмуну, автору, дата), документтин аткарылышынын мөөнөтү, документтин аткарылышы жана анын көктөмөгө жөнөтүлүшү жөнүндө белги.

Документтин мүнөзүнө жана андагы маалыматты пайдалануу талабына жараша каттоонун негизги реквизиттеринин курамы: документтерди мекеменин ичинде аткаруучуларга кайрадан бөлүштүрүү, тематикалык классификатор боюнча коду, негизги сөздөр, документтин барактарынын саны, тиркемелери, документти контролго алган адамдын ээлеген кызматынын аталышы, аткаруу аралыгындагы мөөнөттөр, аткаруу мөөнөттөрүн жылдыруу, документти сактоо мөөнөтү, документтин (долбоордун, версиянын статусу, документти жөнөтүү ыкмасы (почта, факс, электрондук почта) түрүндөгү башка реквизиттер менен толукталышы мүмкүн.

45. Каттоо-контролдоо формалары журналдык, карточкалык жана электрондук болуп бөлүнөт.

Кириш, чыгыш жана ички документтерди каттоонун журналдык формасы документтердин жүртүлүшүнүн көлөмү азыраак мекемелерде пайдаланылат. Журналдык каттоо системасын колдонууда кирген документтер кириш документтерди каттоо журналында (16-тиркеме), чыккан документтер - чыгыш документтерин каттоо журналында катталат (17-тиркеме).

Кыргыз Республикасынын Президентинин Аппаратынан, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинен жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнөн ченемдик жана тескөө документтер көп келген учурда, аларды каттоо үчүн зарылдыгына жараша өзүнчө журнал ачылат.

Документтерди карточкалык формада каттоодо белгиленген формадагы бирдей каттоо-контролдоо карточкасы (мындан ары - ККК) колдонулат (18-тиркеме). Ал эки нускада толтурулат, бир нускасы документтер менен бирге аткаруучуга берилет, экинчиси иш кагаздарын жүргүзүү кызматында калат.

Карточканын календардык шкаласы документти аткаруу мөөнөттөрүн контролдоо үчүн колдонулууга тийиш. Документтин аткарылууга тийиш болгон датасы тегеректелет же атайын белгиленет. Документти аткаруу датасы ченемдик документтердин, документтин текстинин же жетекчинин резолюциясынын негизинде белгиленет.

"Корреспондент" графасына документти жөнөткөн же ал жөнөтүлгөн турган мекеменин аталышы жазылат. Бул графаны толтурууда жалпы кабыл алынган кыскартуулар же мекеменин индекстери пайдаланылат.

"Документтин келип түшкөн датасы жана индекси" графасына документтин келип түшкөн датасы жана ал түшкөн мекеме тарабынан ыйгарылган индекс белгиленет.

"Документтин датасы жана индекси" графасына - документтин датасы жана келген же чыккан документтин автор-мекеме ыйгарган индекс коюлат.

"Кыскача мазмуну" графасына-документтин түрү, анын аталышы же кыскача мазмуну көрсөтүлөт.

"Резолюция же документ кимге жөнөтүлгөн" графасына - автору, датасы жана аткаруучусу көрсөтүлгөн жетекчинин резолюциясы көчүрүлүп жазылат.

"Документтин аткарылышы тууралуу белги" графасына - маселенин маңызы боюнча чечими, жооп кайтарылган документтин датасы жана индекс чагылдырылат. Эгерде кат түрүндөгү жооп талап кылынбаса, демилгеленген документте коюлган маселе качан, ким тарабынан жана кандай чечилгендиги конкреттүү жазылат.

Жогору турган мекемелердин тескөө документтерин аткарууда келип түшкөн документти аткаруу үчүн кабыл алынган тескөө документинин номери жана датасы коюлат.

"Контролдук белгилер" графасына - документтерди аткаруу мөөнөттөрүн контролдоо жөнүндөгү белгилер жазылат. Жазуулар текшерүү датасын жана документтердин аткаруу мөөнөтүнүн кечендетилишинин конкреттүү себептерин камтууга тийиш. Графа документтердин кыймылын чагылдырган жазуулар үчүн да пайдаланылат.

Жогору турган мекемелердин тескөө документтерин аткарууда келип түшкөн документти аткаруу үчүн кабыл алынган тескөө документинин номери жана датасы коюлат.

"Контролдук белгилер" графасына - документтерди аткаруу мөөнөттөрүн контролдоо жөнүндөгү белгилер жазылат. Жазуулар текшерүү датасын жана документтердин аткаруу мөөнөтүнүн кечендетилишинин конкреттүү себептерин камтууга тийиш. Графа документтердин кыймылын чагылдырган жазуулар үчүн да пайдаланылат.

Электрондук картотекаларда адатта колдонулган реквизиттер эле пайдаланылат. Аларды киргизүү тартиби программалык камсыздоо менен жүргүзүлөт.

Жаңы календардык жылда документтерди каттоо № 1 иретин боюнча башталат. Мекеме кайра уюшулганда же мекеменин аталышы өзгөргөн жыл ичинде көктөмөлөрдүн номенклатурасы бекиткенге чейин документтин катар номерин каттоо № 1 иретинен башталат, бирок түзүмдүк бөлүмдүн индекси, көктөмөнүн жана көктөмөлөрдүн номенклатурасы боюнча журналдын индекси жазылбайт. Түзүмдүк бөлүмдөрдүн индексациясы жана көктөмөлөрдүн жаңы номенклатурасы бекиткенден кийин катар номер улантылып жазылат жана түзүмдүк бөлүмдүн индекси, көктөмөнүн же журналдын индекси жаңы бекитилген номенклатура боюнча толукталат.

### § 3. Документтердин аткарылышын контролдоону уюштуруу

46. Документтердин аткарылышын контролдоону уюштуруу алардын өз убагында жана сапаттуу аткарылышын камсыздоого тийиш. Документтердин аткарылышын контролдоо: документти контролго коюуну, аткаруунун жүрүшүн жөнгө салууну, аткарылган документти контролдон чыгарууну, аткарылган документти көктөмөгө жөнөтүүнү, документтерди аткаруунун жүрүшүн жана натыйжаларын эсепке алууну, жалпылоону жана талдоону, документтердин аткарылышынын абалы жөнүндө жетекчилерге маалымат берүүнү камтыйт.

Аткарууну контролдоо жооптуу адам же түзүмдүк бөлүм тарабынан жүргүзүлөт.

Документтердин аткарылышын контролдоо каттоо маалыматтарынын базасында түзүлүп, адатта колдонулуучу картотекалардын же автоматташтырылган маалымат базаларынын жардамы менен жүргүзүлөт.

Адатта колдонулуучу контролдук картотека документтердин аткарылган мөөнөттөрү боюнча документтердин аткаруучулары, документтердин топтомдору боюнча системалаштырылат.

47. Белгилүү бир чечимдерди кабыл алууну, аткарууну жана аларга жооп даярдоону талап кылган эң маанилүү кириш, чыгыш жана ички документтердин аткарылышы контролго алынат.

Кыргыз Республикасынын Президентинин Аппаратынан, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинен жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнөн келген документтер милдеттүү түрдө контролго алынат.

48. Документтер ченемдик документтерде каралган же документтин текстинде же болбосо мекеменин жетекчисинин резолюциясында көрсөтүлгөн мөөнөттө аткарылат. Эгерде документтин өзүндө же жетекчинин резолюциясында аткаруунун башка мөөнөтү көрсөтүлбөсө, министрликтерден, комитеттерден, административдик ведомстволордон, мекемелерден, башка юридикалык жактардан келген кириш документтер 14 жумушчу күндүн ичинде аткарылат.

Жарандардын кайрылуулары менен байланышкан документтер ушул Типтүү нускаманын 52-пунктунда көрсөтүлгөн мөөнөттө аткарылат.

Мамлекеттик органдардын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын карамагында турган маалыматтарга байланыштуу документтер эки жумалык мөөнөттө аткарылат.

Аткаруу мөөнөтү документке кол (кол тамга) коюлган (бекитилген) датадан тартып, ал эми башка мекемеден келип түшкөндөрдүкү - келип түшкөн датадан тартып эсептелет.

Документтердин аткаруу мөөнөттөрүн узартуу жетекчинин көрсөтмөсү боюнча же мындай мөөнөттөрдү белгилеген мекеме - авторлордун уруксаты менен жүргүзүлөт. Документтин аткаруу мөөнөтүн узартуу белгиленген мөөнөтү өткөнгө чейин жүргүзүлөт.

49. Документтерди контролго коюу-аткаруу мөөнөтүн контролдоону талап кылган документтерди белгилөөнү; контролго алынган документке КККны толтурууну; КККга резолюциянын мазмунун киргизүүнү жана документти аткарууга берүүнү камтыйт.

Картчкалык каттоо системасында контроль жөнүндөгү белги КККнын "Контролдук белгилер" графасына, ал эми каттоонун журналдык системасында журналдын "Жетекчилердин резолюциясы жана аткаруу мөөнөтү" аттуу 7-графасына жазылат.

Контроль жүргүзүү өзүнө төмөнкүлөрдү камтыйт: КККга контроль белгилерин киргизүү; документти бүтүрүү мөөнөтү жакындагандыгы жөнүндө оозеки же кат жүзүндөгү эскертме; документтерди аткаруунун жүрүшү жана кечендешинин себептери жөнүндө жетекчилерге маалымдап туруу; документтердин өз убагында аткарылышын камсыз кылуу боюнча чаралар.

Документте коюлган маселелер чечилип, корреспондентке маанисине жараша жооп берилгенден кийин гана ал аткарылды деп эсептелинет. Документти контролго койгон кызмат адамы (же бөлүм) гана аны контролдон чыгара алат.

Документтин аткарылышы жана контролдон чыгарылышы жөнүндө маалыматтар документте жана анын каттоо картчкасында белгиленет. Документте "Документтин аткарылышы жана аны көктөмөгө жөнөтүү жөнүндө белги", КККда - "Документтин аткарылышы тууралуу белги" реквизиттери коюлат. Контроль картотекасындагы ККК маалыматтык картотекага көчүрүлөт.

50. Аткаруучулук тартипти анализдөө белгилүү бир убакыт аралыгында контролдогу иштин жыйынтыгы боюнча сандык көрсөткүчтөрдү жана маалыматтарды түзүүнү; аткаруучулук тартиптин натыйжалары боюнча түзүлгөн документтерди мекеменин жетекчилигине берүүнү жана аткаруучулук тартипти жакшыртуу боюнча чараларын иштеп чыгууну көздөйт.

Контролго алынган документтердин аткарылышынын жыйынтыгы жөнүндө көрсөткүчтөр ар бир айдын биринчи күнүнө карата жалпылаштырылат, маалыматтар түзүлөт (19-тиркеме) жана мекеменин жетекчилигине берилет.

### § 4. Документтерди издөө системасын түзүү

51. Чечимдерди кабыл алууда маалыматтарды натыйжалуу пайдалануу үчүн мекемелерде документтерди издөө системалары түзүлөт. Издөө системалары адатта колдонулуп келген жана электрондук түрдө түзүлүшү мүмкүн. Алар мамлекеттик органдын иши жөнүндө маалымат табууну камсыздоого тийиш.

Каттоо-контролдук картотекасы: аткарылган жана аткарылбаган документтер болуп эки бөлүккө бөлүнөт. Картотеканын биринчи бөлүгү - аткаруу процессиндеги документтерди издөө үчүн, ал эми экинчи бөлүгү - аткарылган документтерди издөө үчүн пайдаланылат.

Жарандардын сунуштары, арыздары жана даттануулары боюнча картотека өзүнчө жүргүзүлөт, андагы карточкалар арыз ээлеринин фамилияларынын алфавиттик ирети боюнча жайгаштырылат.

Автоматташтырылган маалымат базаларында конкреттүү документти издөө реквизиттер же контекст (изделген документте болгон маанилүү сөз, фраза) боюнча жүзөгө ашырылат. Издөө талабы реквизиттердин, тексттин элементтеринин ар кандай комбинациясын камтый алат.

Издөө системасынын натыйжалуулугу төмөнкү классификациялык маалымдагычтарды иштеп чыгуу аркылуу ишке ашырылат: мекеменин ишиндеги маселелердин классификатору, документтердин түрлөрүнүн классификатору, корреспонденттердин классификатору, резолюциялардын классификатору, аткаруучулардын классификатору, документтерди аткаруу жыйынтыгынын, көктөмө номенклатураларынын классификатору.

Саналгандардан тышкары конкреттүү издөө системасында документтер менен маалыматтарды издөө жана киргизүү муктаждыгына жараша башка классификаторлор да колдонулушу мүмкүн.

## § 5. Жарандардын кайрылууларын каттоого алуу жана кароо

52. Жарандардын кайрылуулары боюнча иштөө тартиби "Жарандардын кайрылууларын кароо тартиби жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамында белгиленген.

Жарандардын кайрылууларын кабыл алуу, каттоо, алардын аткарылышын контролдоо мекемеде дайындалган жооптуу адам тарабынан ишке ашырылат.

Жарандардын кайрылуулары журналдык (20-тиркеме), карточкалык (21-тиркеме) же электрондук каттоо формаларында катталат.

Кайрылууларды каттоодо арыз ээсинин фамилиясынын биринчи тамгасынан, катар номеринен жана келип түшкөн датасынан турган каттоо номери көрсөтүлгөн каттоо штампы коюлат.

53. Кайрылууда коюлган маселелерди чечүү бир нече мекеменин компетенциясына кирген учурда, ал катталган күндөн тартып беш жумуш күндүн ичинде тийиштүү мекемеге жөнөтүлүүгө тийиш.

Эгерде коюлган маселелерди чечүү башка мекеменин компетенциясына кирсе, анда кайрылуунун түп нускасы маселени карай турган ошол мекемеге жөнөтүлүшү керек.

Коштомо каттын көчүрмөсү арыз ээсине жиберилет, ал эми арыз ээсин жеке кабыл алууда ага кайда кайрылуу керектиги түшүндүрүлөт.

Жарандар даттанган мекемелердин жетекчилеринин кароосуна ошол даттанууларды жөнөтүүгө тыюу салынат.

54. Мамлекеттик органга, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органына же компетенцияларына ылайык кызмат адамына келип түшкөн жазуу жүзүндөгү (электрондук) кайрылуу катталган күндөн тартып 14 жумуш күндүн ичинде каралат.

Жарандын кайрылуусун чечүү үчүн атайын текшерүүлөрдү (экспертизаларды) жүргүзүү, кошумча материалдарды суратып алуу же болбосо башка чараларды көрүү зарыл болгон учурларда даттанууларды чечүү мөөнөттөрү демсидетиден башкача тартипте узартылышы мүмкүн, бирок ал 30 календардык күндөн ашпайт. Бул жөнүндөгү чечим мамлекеттик органдын же жергиликтүү өз алдынча башкаруу органынын жетекчиси, кызмат адамы же болбосо ага мыйгарым укук берилген адам тарабынан кабыл алынат жана арыз ээсине жазуу жүзүндө (электрондук) билдирилет.

Жарандардын кайрылууларында коюлган маселелер чечилгенде жана ал жөнүндө арыз ээсине билдирилгенде, кайрылууну кароо аяктады деп эсептелет. Каттоо-контроль формасына аткарылгандыгы жөнүндө белги коюлат.

Жарандардын кайрылууларынын аткарылышынын жыйынтыгы жөнүндө маалыматтар ар бир айдын биринчи күнү жалпылаштырылат жана жетекчиликке маалымдалат (22-тиркеме).

## § 6. Көктөмөлөрдүн номенклатурасын түзүү

55. Көктөмөлөрдүн номенклатурасы - сактоо мөөнөттөрүн көрсөтүү менен мекемеде жүргүзүлгөн көктөмөлөрдүн аталыштарынын системалаштырылган тизмеги.

Көктөмөлөрдүн номенклатурасы аткарылган документтерди көктөмөлөргө топтоого, көктөмөлөрдү системалаштырууга жана эсебин алууга, алардын сактоо мөөнөттөрүн аныктоого багытталуу менен, туруктуу жана убактылуу (10 жылдан ашуун) сакталуучу көктөмөлөрдүн тизмегин түзүү үчүн, ошондой эле, убактылуу (10 жылга чейинкилерди камтый) сакталуучу көктөмөлөрдү эсепке алуу үчүн негиз болуп саналат.

56. Көктөмө номенклатураларынын үч түрү бар: типтүү, болжолдуу жана жекече.

Көктөмөлөрдүн типтүү номенклатурасы ишнин мүнөзү жана түзүмү бир түрдөгү мекемелер үчүн түзүлөт. Ал тармактык көктөмөлөрдүн типтүү курамын, бирдиктүү индексациясын белгилейт жана милдеттик документ болуп эсептелет.

Көктөмөлөрдүн болжолдуу номенклатурасы - ишнин мүнөзү боюнча бир түрдүү, бирок түзүмү боюнча айырмаланган мекемелер үчүн көктөмөлөрдүн болжолдуу курамын белгилейт жана сунуштама мүнөзүнө ээ.

Көктөмөлөрдүн жекече номенклатурасы конкреттүү мекеменин иш кагаздарын жүргүзүүдө сактоо мөөнөттөрүн көрсөтүү менен түзүлүүчү бардык Көктөмөлөрдүн тизмесинен турат.

57. Көктөмөлөрдүн номенклатурасын түзүүдө алгач мекеменин ишинде жаралган документтердин курамы, мазмуну жана саны аныкталат. Бул учурда: мекеменин анын түзүмдүк бөлүмдөрүнүн жоболору (уставдары), штаттык ырааттама, типтүү же ведомстволук тизмектер, номенклатуралары жана өткөн жылдардын көктөмөлөр тизимдери пайдаланылат.

Типтүү жана болжолдуу номенклатуралар башка мекемелердин иш кагаздарын жүргүзүү кызматтары тарабынан иштелип чыгат, андан кийин алар министрликтердин, комитеттердин, административдик ведомстволордун борбордук эксперттик комиссиясы (мындан ары - БЭК) тарабынан каралат. Андан соң, алар мамлекеттик архив кызматынын мекемелери менен макулдашууга жана мекеменин башчысынын бекитүүсүнө жиберилет. Документтерин мамлекеттик архивге өткөзбөөчү мамлекеттик органдар буга кирбейт.

1) Мекеме жетекчиси тарабынан бекитилген көктөмөлөрдүн номенклатурасы башка бир уюштуруу-тескөө документи (мисалы, мекеменин буйругу) менен кошумча бекитүүнү талап кылбайт.

ырааттама, типтүү же ведомстволук тизмектер, номенклатуралары жана өткөн жылдардын көктөмөлөр тизмелери пайдаланылат.

Типтүү жана болжолдуу номенклатуралар башка мекемелердин иш кагаздарын жүргүзүү кызматтары тарабынан иштелип чыгат, андан кийин алар министрликтердин, комитеттердин, административдик ведомстволордун борбордук эксперттик комиссиясы (мындан ары - БЭК) тарабынан каралат. Андан соң, алар мамлекеттик архив кызматынын мекемелери менен макулдашууга жана мекеменин башчысынын бекитүүсүнө жазылат. Документтерин мамлекеттик архивге өткөзбөөчү мамлекеттик органдар буга кирбейт.

1) Мекеме жетекчиси тарабынан бекитилген көктөмөлөрдүн номенклатурасы башка бир уюштуруу-тескөө документи (мисалы, мекеменин буйругу) менен кошумча бекитүүнү талап кылбайт.

2) Мекеме жетекчиси тарабынан бекитилген жана мамлекеттик архив менен макулдашылган Көктөмөлөрдүн номенклатурасы гана юридикалык күчкө ээ.

Документтерин мамлекеттик архивге сактоого өткөзбөөчү мамлекеттик органдарды кошпогондо, мамлекеттик архив менен макулдашылбаган Көктөмөлөрдүн номенклатурасы жараксыз деп эсептелет.

Көктөмөлөрдүн типтүү жана болжолдуу номенклатуралары мекеменин көктөмөлөрүнүн жекече номенклатураларын түзүү үчүн негиз болот.

Мекеменин көктөмөлөрүнүн жекече номенклатурасынын бөлүктөрү мекеменин түзүмдүк бөлүмдөрү тарабынан түзүлөт. Көктөмөлөрдүн жалпылаштырылган номенклатурасын иш кагаздарын жүргүзүү кызматы түзөт. Номенклатура көктөмөлөрү мамлекеттик сактоого кабыл алына турган мамлекеттик архивдин эксперттик-текшерүү усулдук комиссиясы (мындан ары - ЭТУК) менен макулдашылат жана мекеменин жетекчиси тарабынан бекитилет. Документтерди мамлекеттик сактоого тапшырбаган мекеме көктөмөлөрдүн номенклатурасын жогору турган мекемедеги БЭК менен макулдашат.

58. Көктөмөлөрдүн жалпылаштырылган номенклатурасы бекитилгенден кийин бөлүмдөр ишке пайдалануу үчүн анын тийиштүү бөлүктөрүнүн көчүрмөлөрүн алышат.

Документтерин мамлекеттик архивге сактоого өткөзбөөчү мамлекеттик органдарды кошпогондо, көктөмөлөрдүн жалпылаштырылган номенклатурасы эки нускада бекитилет. Бекитилген номенклатуранын биринчи нускасы туруктуу сактоо мөөнөтүндөгү документ болуп саналат жана иш кагаздарын жүргүзүү кызматынын номенклатурадагы бөлүмүнө киргизилет, экинчи нускасы макулдашылган мамлекеттик архивде болууга тийиш.

Көктөмөлөрдүн жалпылаштырылган номенклатурасы ар бир жылдын аягында такталат, бекитилет жана кийинки календарлык жылдын 1-январынан тартып колдонууга киргизилет.

Мекеменин функциялары жана түзүмү кескин өзгөргөн учурда көктөмөлөрдүн жалпылаштырылган номенклатурасы жаңыдан түзүлүп, макулдашылат. Эгерде мекеменин функциялары жана түзүмдөрү кескин өзгөртүлбөсө, көктөмөлөрдүн номенклатурасы кеминде 5 жылда бир жолу мамлекеттик архив менен макулдашылат.

59. Көктөмөлөрдүн номенклатурасынын классификациялык бөлүнүштөрү (бөлүк жана бөлүктөлөрү) мекеменин уюмдук түзүмүндөгү ички бөлүмчөлөрү дагы, мекеменин башкаруу функциялары же мекеменин ишинин багыттары дагы болушу мүмкүн. Түзүмдөрү жок мекемелерде көктөмөлөр жалпы номерленет.

Көктөмөлөрдүн номенклатурасында түзүмдүк бөлүмдөрдүн аталыштары штаттык ырааттамага ылайык жайгаштырылат жана алардын ар бирине шарттуу цифралык белги (индекс) ыйгарылат. Ар бир бөлүктүн аягында резервдик номерлер калтырылат.

60. Мекеменин ишин документтештирүүнү чагылдырган бардык көктөмөлөрдүн аталыштары толугу менен номенклатурага киргизилүүгө тийиш. Басылмалар, токтомдордун жыйнактары, китепчелер, маалымдагычтар, маалымат баракчалары, бюллетендер, реферативдик журналдар номенклатурага киргизилбейт.

61. Көктөмөлөрдүн номенклатурасы 23-тыркемдеги форма боюнча түзүлөт. Көктөмөлөрдүн номенклатурасынын 1-графасына номенклатурага киргизилген ар бир көктөмөнүн индекси коюлат. Көктөмөнүн индекси түзүмдүк бөлүмдүн сандык белгисинен жана түзүмдүк бөлүмдүн чегиндеги номенклатура боюнча көктөмөнүн аталышынын катар номеринен турат. Көктөмөлөрдүн индекси араб цифралары менен белгиленет. Мисалы: 05-12, мында 05 - түзүмдүк бөлүмдүн белгиси, 12 - номенклатура боюнча көктөмөнүн аталышынын катар номери.

Көктөмөлөрдүн номенклатурасынын 2-графасына көктөмөлөрдүн (томдордун, бөлүктөрдүн) аталыштары жазылат.

Көктөмөнүн аталышы так көрсөтүлүп, анын негизги мазмунун жана документтердин курамынын жалпыланган формасын чагылдырууга тийиш.

Көктөмөлөрдүн аталышында чаржайыт түшүндүрмөлөрдү ("ар кандай материалдар", "жалпы кат алышуу") ошондой эле кыскартылган сөздөрдү жана кыскартылган аталыштарды колдонууга жол берилбейт.

Көктөмөнүн аталышы төмөнкүдөй ырааттуулукта жайгаштырылуучу элементтерден турат: көктөмөнүн түрүнүн аты (кат-кабар, журнал) же документтердин түрү (протоколдор, буйруктар); документтер даректелүүчү же алынуучу (адресат же документтин корреспонденти) мекеменин аталышы; көктөмөнүн документтеринин кыскача мазмуну; көктөмөнүн документтеринин мазмунуна тиешеси бар жердин (аймактын) аты (зарыл болгон учурда); көктөмөнүн документтерине тийиштүү болгон дата (зарыл болгон учурда).

Бир маселе боюнча, бирок аткаруу ырааттуулугуна байланышпаган документтерди камтыган көктөмөлөрдүн аталыштарында көктөмөнүн түрү катарында "документтер" термини колдонулат, ал эми аталыштын аягында көктөмөдө топтоштурулууга тийиш болгон документтердин негизги түрлөрү көрсөтүлөт (пландар, тизмелер, баяндамалар). Мисалы: "Семинарлардын, конференциялардын өткөрүлүшү жөнүндө документтер (пландар, тизмелер, баяндамалар, маалыматтар)".

Кат-кабарларды камтыган көктөмөлөрдүн аталыштарында ким менен жана кайсы маселе боюнча кат алышуу жүргүзүлгөндүгү көрсөтүлөт.

Бир түрдөгү корреспонденттер менен кат алышууну камтыган көктөмөлөрдүн аталыштарында алардын аталыштары көрсөтүлбөстөн, жалпыланган аталышы көрсөтүлөт. Мисалы: "Архив мекемелери менен ... жөнүндө кат алышуулар".

Ар башка түрдөгү корреспонденттер менен кат алышууну камтыган көктөмөлөрдүн аталыштарында алар тизмектелбейт. Мисалы: Кызматкерлерди сыйлоо, ардак наамдарды ыйгаруу жөнүндө кат алышуулар.

Эгерде кат алышуу конкреттүү корреспондент менен жүргүзүлсө, көктөмөнүн аталышында ал так көрсөтүлөт. Мисалы: "Мамлекеттик салык кызматы менен ... жөнүндө кат алышуу".

Эгерде көктөмөнүн мазмуну бир түрдөгү бир нече администрациялык-аймактык бирдиктерге тиешелүү болсо, алардын конкреттүү аталыштары көрсөтүлбөстөн, жалпыланган аталышы берилет. Мисалы: "Жергиликтүү мамлекеттик администрация башчылары менен ... жөнүндө кат алышуу".

Көктөмөлөрдүн номенклатурасынан бөлүмдөрүнүн жана бөлүмчөлөрүнүн ичинде көктөмөлөрдүн аталыштарынын жайгашуу тартибин көктөмөнү түзгөн документтердин маанилүүлүгүнүн деңгээли жана алардын өз ара байланышы аркылуу аныкталат. Адегенде УТД камтыган көктөмөлөрдүн аталыштары жайгаштырылат.

Көктөмөлөрдүн аталыштары көктөмөлөрдү түзүү жана тариздоо процессинде такталышы мүмкүн.

Көктөмөлөрдүн номенклатурасынын 3-графасы календарлык жыл аяктагандан кийин толтурулат.

4-графада көктөмөнү сактоо мөөнөтү тизмек боюнча, ал жок болгон учурда типтүү же болжолдуу номенклатура боюнча номерлери же архив ишин башкаруунун республикалык органынын Борбордук эксперттик-текшерүү комиссиясы менен макулдашылган сактоо мөөнөтү көрсөтүлөт.

"Эскертүү" аталышындагы 5-графада көктөмөлөрдү сактоо мөөнөттөрүн аныктоодо пайдаланылган документтердин тизмектеринин аталышы көрсөтүлүп, төмөнкүлөр жөнүндөгү белгилер коюлат: көктөмөлөрдүн ачылгандыгы, жылдан-жылга өтүүчү иштер, көктөмөлөрдү жок кылууга чыгаруу, көктөмөлөрдү түзүүгө жооптуу адамдар тууралуу, көктөмөлөрдү башка түзүмдүк бөлүмгө берүү жөнүндө.

62. Жыл ичинде көктөмөлөрдүн бекитилген номенклатурасына көктөмөлөрдү ачуу жана жаңы көктөмөлөрдү кошуу тууралуу маалыматтар киргизилет. Бекитилген көктөмө номенклатурасына жаңы көктөмө кошуу тууралуу маалыматтарды киргизүү зарылдыгы болгон учурда мындай маалыматтар көктөмөнүн резервдик номерине киргизилет. Бекитилген көктөмө номенклатурасына жаңы көктөмөлөрдү кошуу тууралуу чечим мекеменин жетекчиси түзгөн эксперттик комиссиясы тарабынан кабыл алынат. Жыл акырында көктөмөлөрдүн номенклатурасынын соңуна ачылган көктөмөлөрдүн (томдордун) саны тууралуу жыйынтыктоочу жазуу киргизилет.

## § 7. Көктөмөлөрдү түзүү

63. Көктөмөлөрдү түзүү - бул аткарылган документтерди көктөмөлөр номенклатурасына ылайык көктөмөлөргө тиркөө жана көктөмөлөр ичиндеги документтерди системалаштыруу.

Аткарылган жана бүткөрүлгөн документтер көктөмөлөргө тиркеліши үчүн иш кагаздарын жүргүзүүнүн кабыл алынган системасына жараша аткаруучу тарабынан иш кагаздарын жүргүзүү кызматына же түзүмдүк бөлүмдөрдөгү иш кагаздарын жүргүзүүгө жооптуу адамдарга 10 күндүк мөөнөткө тапшырылууга тийиш. Документ жайгаштырылууга тийиш болгон көктөмөнүн номерин көктөмөлөрдүн номенклатурасына ылайык түзүмдүк бөлүмдүн жетекчиси же аткаруучу аныктайт.

Көктөмөлөрдүн туура түзүлүшүнө контролду иш кагаздарын жүргүзүү кызматы ишке ашырат.

64. Аткарылгандыгы жана көктөмөгө берилгендиги жөнүндө реквизиттери толтурулган документтер гана көктөмөлөргө тиркелет. Көктөмөлөргө жооптуу адам документтерди тиркөөдө документтердин туура таризделгендигин текшерүүгө милдеттүү. Эгерде документ туура эмес же чала таризделсе, ал аткаруучуга толуктап иштеп чыгууга кайтарылат. Көктөмөгө ага тиешеси жок документтерди тиркөөгө жол берилбейт.

Көктөмөгө жылдан-жылга өтүүчү Көктөмөлөрдөн сырткары (өздүк көктөмө, шайлоо органдарынын документтери, депутаттык топтордун, окуу жайлардын документтери) бир календарлык жылдагы документтер топтоштурулууга тийиш. Туруктуу жана убактылуу мөөнөткө сакталуучу документтер өз-өзүнчө топтоштурулууга тийиш. Ар бир көктөмө 200 барактан ашпоого тийиш. Эгер документтер бул өлчөмдөн ашык болсо, алар томдорго бөлүнөт.

Жылдым ичинде барактары аз сандуу (3төн 50 баракка чейин) Көктөмөлөрдү бир нече жыл үчүн бир көктөмөгө топтоого уруксат берилет, бирок көктөмө 200 барактан ашпоого тийиш.

65. Көктөмөнүн ичиндеги документтер жогортон төмөн карай маселенин хронологиялык, маселенин логикалык ырааттуулугуна же алардын айкалышына карата жайгаштырылат.

Тескөөчү документтер түрү жана хронологиясы боюнча тийиштүү тиркемелери менен Көктөмөлөргө топтоштурулат. Негизги ишмердүүлүк (өндүрүштүк) боюнча буйруктар жана өздүк курам боюнча буйруктар өз-өзүнчө көктөлөт.

Мамлекеттик бийлик органынын актысын аткаруу боюнча отчеттук жана маалыматтык мүнөздөгү контролго коюлган бардык документтер бул актыга карата ачылган көктөмөгө тиркелет. Эгерде актыга карата көктөмө ачылбаса, анда отчеттук документтер учурдагы жыл үчүн түзүлгөн туруктуу сактоо мөөнөттөгү кат алышуу көктөмөсүнө тиркелет.

Тескөөчү документтер менен бекитилген жоболор, нускамалар алардын тиркемелери болуп саналат жана аталган документтер менен бирге топтоштурулат.

Коллегиялык органдардын документтери бир көктөмөгө топтоштурулат (протоколдор жана чечимдер, жыйындарга даярдалган документтер, күн тартиби, маалым каттар, корутундулар, чечимдердин долбоорлору).

Протоколдор көктөмөгө так хронологиялык тартипте, номерлери боюнча жайгаштырылат. Календардык жыл чегинде номерленет. Жыйындарга даярдалган документтер алардын протоколдорунун номерлери боюнча топтоштурулат жана протоколго ылайык кийим түзүлөт.

Шайлоо органдарынын жана коомдук мекемелердин протоколдору бул коомдук орган шайланган мөөнөттүн чегинде номерленет.

Өздүк көктөмөлөрдөгү документтер ирети боюнча жайгаштырылат: ишке алуу жөнүндө арыз, кадрларды эсепке алуу баракчасы, өмүр баян, билими жөнүндө документтер, мүнөздөмө, таржымал, маалым каттардын бардык түрлөрү, паспорттун, аскер билетинин, эмгек китепчесинин көчүрмөлөрү ж.б., дайындоо, которуу, бошотуу жөнүндө буйруктардын көчүрмөлөрү, өздүк баракчага тиркеме, сыйлоолорду эсепке алуу боюнча өздүк баракчага тиркеме.

Мекемелердин ишине карата түшкөн жарандардын сунуштары, арыздары, даттануулары жана алардын каралышы, аткарылышы боюнча түзүлгөн бардык документтер жеке маселелери боюнча жарандардын арыздарынан тышкары көктөлөт.

Кат алышуу календарлык жыл аралыгы боюнча топтоштурулат жана хронологиялык ырааттуулукта системалаштырылат; жооп документ суроо-талап документинен кийин жайгаштырылат. Мекеменин ишинин өнүгүнө жараша кат алышуулар окуу жылынын аралыгында, шайланган органдардын чакырылыш мөөнөтүнүн ичинде топтоштурулат.

Өкмөттүк жана жогору турган мекемелер менен кат алышуу өзүнчө жүргүзүлөт жана зарылдыгына жараша конкреттүү маселелер боюнча топтоштурулат.

Пландар, отчеттор, сметалар, штаттык ырааттамалар түзүлгөн, бекитилген датасына карабастан, бул документтердин долбоорлорунан өзүнчө бөлүнүп топтоштурулат жана алар кайсы жылы же жылга түзүлсө, ошол жылдын көктөмөсүнө тиркелет.

Кат алышуу календарлык жыл аралыгы боюнча топтоштурулат жана хронологиялык ырааттуулукта системалаштырылат, жооп документ суроо-талап документинен кийин жайгаштырылат. Мекеменин ишинин өңүтүнө жараша кат алышуулар окуу жылынын аралыгында, шайланган органдардын чакырылыш мөөнөтүнүн ичинде топтоштурулат.

Өкмөттүк жана жогору турган мекемелер менен кат алышуу өзүнчө жүргүзүлөт жана зарылдыгына жараша конкреттүү маселелер боюнча топтоштурулат.

Пландар, отчеттор, сметалар, штаттык ырааттамалар түзүлгөн, бекитилген датасына карабастан, бул документтердин долбоорлорунан өзүнчө бөлүнүп топтоштурулат жана алар кайсы жылы же жылга түзүлсө, ошол жылдын көктөмөсүнө тиркелет.

## § 8. Көктөмөлөрдү тартидөө

66. Көктөмөлөр мекемеде ачылган кезде жана жылдын аягында тартиделет. Көктөмөнү тартидөө - бул көктөмөнү сактоого даярдоо. Көктөмөлөрдүн тартиделиши көктөмөлөрдү ачуу жана түзүү милдеттери жүктөлгөн иш кагаздарын жүргүзүү кызматынын кызматкерлери жана тийиштүү түзүмдүк бөлүмдөр тарабынан мекеменин архивинин, ал эми зарыл учурда тийиштүү мамлекеттик архивдин усулдук жардамы жана контролдугуна жүргүзүлөт.

Сактоо мөөнөтүнө жараша көктөмөлөрдүн толук же айрым бөлүгүн тартидөө жүргүзүлөт. Туруктуу, убактылуу (10 жылдан ашуун) сакталуучу жана өздүк курам боюнча көктөмөлөр толук тартиделүүгө тийиш. Көктөмөлөрдү толук тартидөө төмөнкүлөрдү камтыйт:

- көктөмөдөгү барактарды номерлоо;
- ички тизимди түзүү;
- көктөмөнүн күбөлөндүрмө жазуусун даярдоо;
- көктөп тигүү жана мукабалоо;
- көктөмөнүн мухабасынын реквизиттерине өзгөртүүлөрдү киргизүү.

Айрым бөлүктөрүн тартидөөгө убактылуу мөөнөткө (10 жылга чейинки) сакталуучу Көктөмөлөр кирет.

- көктөмөлөрдү каттоо папкаларында (бокс-файлдарда) сактоого жол берилет;
- көктөмөдөгү документтерди кайра системалаштыруу жүргүзүлбөйт;
- көктөмөнүн барактары номерленбейт;
- күбөлөндүрүү жазуулары жүргүзүлбөйт.

67. Барактарды номерлоо көктөмөгө киргизилген документтердин жайгашуу тартибинин бекемделишин жана сакталышын камсыздоо максатында жүргүзүлөт. Күбөлөндүрмө жазуу, ички тизим жана маалымат камтылбаган барактарынан башка көктөмөнүн бардык барактары документтердин текстин баспагандай болуп, жөнөкөй караңдаш же нумератор менен жогорку оң бурчта араб цифралары менен баштан аяк номерленет. Мекеменин архиви тарабынан мамлекеттик сактоого өткөрүүгө даярдоодо көктөмөдөгү барактардын номерленишинде айрым каталар кездешсе, барактардын литердик номерин колдонууга жол берилет, номерленбеген барактарга алфавиттик тартиптеги тамгаларды кошуу менен мурдагы барактын номери коюлат.

Бир иче томдон же бөлүктөн турган көктөмөлөрдүн барактары ар бир том же бөлүк боюнча өзүнчө номерленет. Форматы чоң барактын бир чети көктөлүп, жогорку оң бурчунан бир барак катары номерленет.

Көктөмөгө өзүнчө барак болуп кирген фотосүрөттөр, чиймелер, диаграммалар жана башка иллюстрациялык, өзгөчө документтер арткы бетинин жогорку сол бурчунан номерленет.

Көктөмөгө тиркелген конверттер ичиндегилери менен бирге төмөнкүчө номерленет: адегенде конверт, андан кийин ичиндегилеринин ар бири кезектеги номер менен белгиленет.

Көктөмөнүн мукабалуу тиркемелери өзүнчө том катары тартиделет жана өзүнчө номерленет.

Зарыл болгон учурда көктөмөнүн ички тизими өзүнчө баракта түзүлөт. Ички тизимдин барактары өзүнчө номерленет.

68. Барактарды номерлөө аяктагандан кийин күбөлөндүрмө жазуу түзүлүп, көктөмөнүн аягына жайгаштырылат (24-тиркеме).

Күбөлөндүрмө жазуу көктөмөнү күбөлөндүрмө-баракка өзүнчө жазылат. Күбөлөндүрмө жазууда көктөмөдөгү барактардын саны, ички тизимдин барактарынын саны, айрым документтердин (чиймелердин, фотосүрөттөрдүн, сүрөттөрдүн) өзгөчөлүктөрү сандык жама жазуу түрүндө көрсөтүлөт.

Күбөлөндүрмө жазууга колууну (кол тамгасынын) чечмелениши, кызматы жана түзүлгөн күнү көрсөтүлүү менен түзүүчүсүнүн колу (кол тамгасы) коюлат.

69. Топтолгон документтер көктөмөгө 3-4 жеринен тешилип, катуу мукабага көктөлөт же бардык документтердин текстин эркин окуу мүмкүнчүлүгүн эске алуу менен мукабаланат. Көктөмөлөрдү көктөмөгө (мукабалоого) даярдоодо документтерден металл бекиткичтер (төөнөгүчтөр, кыпчыткычтар) алып салынат.

70. Көктөмөнүн мукабасында төмөнкүлөр көрсөтүлөт (25-тиркеме):

- мамлекеттик архивдин аталышы;
- мекеменин жана түзүмдүк бөлүмдүн аталышы;
- көктөмөнүн №;
- томдун № ;
- көктөмөнүн аталышы;
- датасы;
- барактарынын саны;
- сактоо мөөнөтү;
- архивдик шифр.

Көктөмө сактоого өткөрүлө турган мамлекеттик архивдин аталышы көрсөтүлөт.

Мекеменин аталышы атооч жондомодо толук көрсөтүлөт. Эгерде мекеменин расмий кабыл алынган кыскартылган аталышы болсо, ал толук аталышынан кийин кашаада көрсөтүлөт.

Мукабадагы көктөмөнүн аталышы мекеменин көктөмө номенклатурасынан алынып жазылат.

Көктөмөнүн архивдик шифри (фонддун номеринен, тизимдин номеринен жана тизим боюнча көктөмөнүн номеринен турат) көктөмөлөрдүн мукабаларына адегенде карандаш менен коюлат, андан кийин тийиштүү мамлекеттик архивдеги ЭТУК тарабынан тизим бекитилгенден кийин сый менен жазылат.

71. Жыл аяктагандан кийин туруктуу жана узак убакыт сакталуучу көктөмөлөрдүн мукабаларындагы жазууга тактоолор киргизилет: мукабадагы көктөмөлөрдүн аталыштарына көктөлгөн документтердин шайкештиги текшерилет. Зарыл учурда көктөмөнүн аталыштарына кошумча маалыматтар киргизилет (буйруктардын, протоколдордун номерлери коюлат).

Көктөмөнүн документтери тиркелген мезгилдин аралыгында мекеменин аталышы өзгөрсө, мукабага мекеменин же мураскер мекеменин жаңы аталышы кошумча жазылат, ал эми мурдагысы кашаага алынат.

### § 9. Документтерди оперативдүү сактоону уюштуруу

72. Ачылгандан баштап мекеменин архивине берилгенге чейин көктөмөлөр түзүлгөн жеринде сакталат. Түзүмдүк бөлүмдөрдүн жетекчилери жана иш кагаздарын жүргүзүүгө жооптуу кызматкерлер документтердин жана көктөмөлөрдүн сакталышын камсыз кылууга милдеттүү.

Документтерди ыкчам табууну жеңилдетүү максатында документтер шкафтарда көктөмөлөрдүн номенклатураларына ылайык жайгаштырылат. Көктөмөлөрдүн номенклатурасы же анын көчүрмөлөрү шкафтын ички тарабына жайгаштырылат. Көктөмөлөрдүн мукабаларынын дүмүрчөгүндө көктөмөлөрдүн номенклатураларынын индекстери көрсөтүлөт.

Туруктуу жана узак мөөнөткө (10 жылдан ашуун) сакталуучу жыйынтыкталган көктөмөлөр түзүлгөн жери боюнча үч жылдан ашпаган мөөнөткө сакталат, андан кийин мекеменин архивине тапшырылат.

73. Көктөмөлөрдү башка бөлүмдөргө берүү иш кагаздарын жүргүзүү кызматынын жетекчисинин уруксаты менен жүргүзүлөт. Көктөмөлөрдү бөлүм кызматкерлерине иштөө үчүн берүү атайын журналга күбөлөндүрүү аркылуу жүргүзүлөт. Түзүмдүк бөлүмдөрдүн кызматкерлерине көктөмөлөрдү убактылуу пайдаланууга берүү мөөнөтү бир айдан ашпайт. Көрсөтүлгөн мөөнөт аяктагандан кийин көктөмө сакталган жерине кайтарылууга тийиш.

Башка мекемелерге көктөмөлөр алардын кат жүзүндөгү суроо-талаптарынын негизинде мекеменин жетекчисинин же милдети боюнча иш кагаздарын жүргүзүү кызматын тескеген орун басардын уруксаты менен актыга ылайык берилет. Туруктуу сакталган көктөмөлөрдөн документтерди чыгарып алууга жол берилбейт.

### § 10. Документтерди мекеменин архивине өткөрүүгө даярдоо

74. Документтерди мекеменин архивине даярдоо - документтердин баалуулугун экспертизалоону, көктөмөлөрдүн тизимдерин түзүүнү жана тариздөөнү, документтерди жана көктөмөлөрдү жок кылуу тууралуу актыны түзүүнү камтыйт.

75. Документтердин баалуулугун экспертизалоо - алардын сактоо мөөнөттөрүн аныктоо жана андан ары сактоо үчүн иргөө максатындагы документтердин баалуулугун аныктоо. Экспертизалоо документтердин сакталуу мөөнөттөрү көрсөтүлгөн тийгүү жана ведомстволук тизмектердин жана көктөмөлөрдүн номенклатураларынын негизинде жүргүзүлөт.

Документтердин баалуулугунун экспертизасын уюштуруу, өткөрүү жана аларды мамлекеттик сактоого тапшырууга таандап алуу үчүн, ошондой эле документтердин баалуулугунун экспертизасын жүргүзүүгө көзөмөл кылуу жана усулдук жардам көрсөтүү үчүн тармактын (системанын) мекемелеринде туруктуу иштей турган борбордук эксперттик комиссиялар (БЭК) түзүлөт.

Башка мекемелерде документтердин баалуулугун экспертизалоо, аларды сактоо үчүн иргөө туруктуу иштей турган эксперттик комиссиялар (ЭК) тарабынан жүргүзүлөт.

Мекемеде БЭК (ЭК) кеңешме орган болуп саналат, тийиштүү мамлекеттик архивдеги ЭТУК менен туруктуу байланышта иштейт жана зарыл болгон уюштуруучулук-усулдук көрсөтмөлөрдү алат.

Мекемедеги БЭК (ЭК) функциялары жана укуктары, ошондой эле анын ишинин уюштурулушу тийиштүү мамлекеттик архив менен макулдашуу боюнча мекеменин жетекчиси тарабынан аныкталат.

БЭКтин (ЭКтин) негизги функциялары болуп төмөнкүлөр саналат:

- документтерди сактоо үчүн жыл сайын иргөө уюштуруу;
- туруктуу сакталуучу, убактылуу сакталуучу (10 жылдан ашуун) көктөмөлөрдүн тизимдеринин жылдык бөлүнүштөрүн кароо, анын ичинде, өздүк курам боюнча көктөмөлөрдүн тизимдерин, андан ары сактоого жатпаган документтерди, көктөмөлөрдү жок кылууга чыгарылган актыларды кароо;
- иш кагаздарын жүргүзүүдө документтерди уюштуруу жана мекемелердин архивдеринин иш боюнча (көктөмөлөрдүн номенклатуралары, ЭК жана мекеме архивдери жөнүндө жоболор) ченемдик документтердин жана усулдук иштелмелердин долбоорлорун даярдоого жана кароого катышуу;
- түзүмдүк мекемелердин ЭКтеринин ишине усулдук жетекчилик жана контроль жүргүзүү.

Мекемедеги БЭК (ЭК) өз ишинде "Кыргыз Республикасынын Улуттук архив фонду жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамын, архив ишин башкаруучу республикалык органдын жана анын карамагындагы мамлекеттик архивдердин көрсөтмөлөрүн жана сунуштамаларын жетекчиликке алат.

ЭК мекеменин жетекчисинин буйругу менен квалификациялуу кызматкерлердин ичинен үч адамдан кем эмес санда түзүлөт. ЭКтин курамына мекеменин архив башчысы же архив үчүн жооптуу адам, ал эми БЭКтин курамына тийиштүү мамлекеттик архивдин өкүлү милдеттүү түрдө кошулат.

Мекемедеги БЭКтин (ЭКтин) төрагасы болуп жетекчи кызматкерлердин бири дайындалат.

Мекемедеги БЭК (ЭК) мекеменин жетекчиси бекиткен иш планга ылайык иштейт. Комиссиянын жыйыны протоколдоштурулат.

Документтердин баалуулугуна карата экспертиза мекеменин иш кагаздарын жүргүзүү кызматында жана мекеменин архивинде жүргүзүлөт.

Документтердин баалуулугунун экспертизасы жыл сайын иш кагаздарын жүргүзүү кызматынын кызматкерлери тарабынан мекемедеги БЭК (ЭК) менен бирдикте ведомстволук архивдин түздөн-түз жетекчилиги алдында жүргүзүлөт. Ошол эле учурда түзүмдүк бөлүмдөрдө төмөнкүлөр ишке ашырылат:

- мекеменин архивине өткөрүлүүчү туруктуу жана убактылуу (10 жылдан ашуун) сакталуучу документтерди иргөө;
- түзүмдүк бөлүмдөрдө сактоого калтырылуучу убактылуу мөөнөткө сакталуучу документтерди иргөө;
- сактоо мөөнөттөрү өтүп кеткен көктөмөлөрдү иргөө жана жок кылууга бөлүп чыгаруу.

Документтердин баалуулугуна карата экспертиза мекеменин иш кагаздарын жүргүзүү кызматында жана мекеменин архивинде жүргүзүлөт.

Документтердин баалуулугунун экспертизасы жыл сайын иш кагаздарын жүргүзүү кызматынын кызматкерлери тарабынан мекемедеги БЭК (ЭК) менен бирдикте ведомстволук архивдин түздөн-түз жетекчилиги алдында жүргүзүлөт. Ошол эле учурда түзүмдүк бөлүмдөрдө төмөнкүлөр ишке ашырылат:

- мекеменин архивине өткөрүлүүчү туруктуу жана убактылуу (10 жылдан ашуун) сакталуучу документтерди иргөө;
- түзүмдүк бөлүмдөрдө сактоого калтырылуучу убактылуу мөөнөткө сакталуучу документтерди иргөө;
- сактоо мөөнөттөрү өтүп кеткен көктөмөлөрдү иргөө жана жок кылууга бөлүп чыгаруу.

Мекеменин архиви (ведомстволук архив) документтерди мамлекеттик сактоо үчүн иргөөдө алардын баалуулугуна экспертиза жүргүзөт.

Документтердин жетишсиздиги аныкталган учурда аларды изден табууга чаралар көрүлүүгө тийиш.

Документтердин баалуулугуна экспертиза жүргүзүүнүн жыйынтыгы боюнча төмөнкүлөр түзүлөт:

- туруктуу мөөнөткө сакталуучу көктөмөлөрдүн тизими;
- убактылуу (10 жылдан ашуун) мөөнөткө сакталуучу көктөмөлөрдүн тизими;
- өздүк курам боюнча көктөмөлөрдүн тизими;
- документтерди жок кылуу жөнүндө актылар.

76. Баалуулугу боюнча экспертизадан өткөн туруктуу, убактылуу (10 жылдан ашуун) сакталуучу жана өздүк курам боюнча аякталып жабылган көктөмөлөргө тизимдин жылдык бөлүмдөрү түзүлөт.

Төмөнкүлөр тизимдин милдеттүү элементтери болуп саналат: титулдуу барак (26-тиркеме), кириш сөз, кыскартылган сөздөрдүн тизмеси (зарыл болгон учурда).

Тизимдин титулдуу барагы көктөмөлөрдү мамлекеттик архивге биринчи жолу өткөрүлгөндө түзүлөт. Андан кийинки өткөрүп берүүлөрдө ал баракча толукталат.

Тизимдин кириш сөзүндө төмөнкүлөр баяндалат:

- мекеменин тарыхы, фонддун тарыхы;
- тизимдин (фонддун) документтеринин курамы жана мазмуну;
- көктөмөлөрдү түзүүнүн, сыпаттамасынын жана системалаштыруунун өзгөчөлүктөрү;
- тизимге карата маалымдама аппаратынын курамы.

Көктөмөлөрдүн тизимин түзүүдө төмөнкүдөй талаптар сакталат: ар бир көктөмө тизимге өзүнчө катар номер менен киргизилет (эгерде көктөмө бир нече томдон (бөлүктөн) турса, ар бир том (бөлүк) тизимге өзүнчө номер менен киргизилет); тизимдеги көктөмөлөрдү номерлөө тартиби баштан-аяк жүргүзүлөт, тизимдин графалары көктөмөнүн мукабасына жазылган маалыматтарга шайкеш, так толтурулат; тизимге аталыштары бирдей бир нече көктөмө удаа киргизилгенде биринчи көктөмөнүн аталышы толук жазылат, ал эми калган бардык бир түрдүү көктөмөлөр "Ошол эле" сөздөрү менен белгиленет, ошол эле учурда көктөмөлөр жөнүндө башка маалыматтар тизимге толук киргизилет жана тизимдин ар бир жаңы барагында аталыштар толук кайталанып берилет; тизимдин "эскертүү" графасы көктөмөлөрдү кабыл алуу, алардын физикалык абалынын өзгөчөлүктөрү, тийиштүү актыга шилтеме жасоо менен көктөмөлөрдүн башка түзүмдүк бөлүмдөргө өткөрүп берүү жөнүндө жана көчүрмөлөрдүн тиркелгендигин белгилөө үчүн пайдаланылат.

Тизимдин аягында соңку сыпаттык статьядан кийин жыйынтыктоочу жазуу берилет, анда тизим боюнча эсептеги көктөмөлөрдүн саны, (цифра жана жазуу түрүндө), тизим боюнча биринчи жана акыркы көктөмөлөрдүн номерлери көрсөтүлөт, ошондой эле тизимдеги көктөмөлөрдү номерлөөнүн өзгөчөлүктөрү (литердик номерлер жана санака кирбей калган номерлер) эскертилет.

Туруктуу мөөнөттө сакталуучу тизимдер 4 нускада түзүлөт, аларга түзүүчү жана мекеменин архивге жооптуу адамынын кол тамгалары коюлат, мекемедеги БЭК (ЭК) менен макулдашылат. Тизимдин бардык нускалары милдеттүү түрдө тийиштүү мамлекеттик архивдеги ЭТУКка бекитүүгө берилет (27-тиркеме). Өздүк курам боюнча көктөмөлөрдүн тизимдери ушундай эле тартипте түзүлөт, таризделет жана каралат (28-тиркеме).

Убактылуу мөөнөткө сакталуучу (10 жылдан ашуун) көктөмөлөрдүн тизимдери (өздүк курам боюнча көктөмөлөрдүн тизимин кошпогондо) 2 нускада түзүлөт (29-тиркеме). Тизимдер архивдик мекемелердин кароосуна берилбейт.

77. Жок кылуу үчүн документтерди жана көктөмөлөрдү иргөө акты менен таризделет (30-тиркеме). Акты мекемедеги ЭК тарабынан каралат, тийиштүү мамлекеттик архив тарабынан туруктуу сакталуучу көктөмөлөрдүн тизимдери бекитилгенден кийин гана ага ЭКтин төрагасы, мүчөлөрү кол тамгасын коёт жана мекеменин жетекчилиги тарабынан бекитилет. Андан соң, мекеме белгиленген тартипте мындай актыларга киргизилген көктөмөлөрдү жок кылууга укуктуу.

## § 11. Мекеменин архивинин документтерди мамлекеттик сактоого өткөрүп берүүсүнүн тартиби

78. "Кыргыз Республикасынын Улуттук архив фонду жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамында белгиленген ведомстволук архивдердеги сактоо мөөнөттөрү бүткөндөн кийин Кыргыз Республикасынын Улуттук архивдик фондунун документтери мамлекеттик сактоого өткөрүлүп берилет.

Көрсөтүлгөн мөөнөттөр документтер түзүлгөн убактан тартып эсептелет.

Кыргыз Республикасынын Улуттук архив фондунун документтерин сактоону камсыз кылуу үчүн зарыл шарттар жок болгон учурда, тийиштүү мамлекеттик архив менен макулдашуу боюнча аларды ведомстволук сактоонун мөөнөттөрү аяктаганга чейин мамлекеттик сактоого өткөрүп берүүгө мүмкүн.

79. Мамлекеттик архивдин топтоо будактары болгон мекемелердин документтери мамлекеттик архивдин жана мекемелердин жетекчилери бекиткен графиктерге ылайык белгиленген ведомстволук сактоо мөөнөттөрү аяктагандан кийин мамлекеттик сактоого өткөрүлүп берилет.

Мекемелердин документтери мамлекеттик архивдерге көктөмөлөрдөгү барактардын саны текшерилгенден кийин тизимдер боюнча өткөрүлүп берилет. Мекеменин документтерин мамлекеттик архивге өткөрүп берүүдө тизимдин үч нускасы өткөрүлөт. Тизимдин бардык нускаларында документтердин мамлекеттик архивге кабыл алынгандыгы жөнүндө белги коюлат. Тизимдин төртүнчү нускасы актынын нускасы менен бирге мекемеде калат.

80. Электрондук документтер ЭДБСда түзүлөт, иштелип чыгат жана сакталат. ЭДБСда катталган электрондук документ жеп бирдиги болуп саналат.

81. Электрондук документтерди кабыл алуу, каттоо жана жөнөтүү иш кагаздарын жүргүзүү кызматы тарабынан ишке ашырылат.

82. Электрондук документтерге кол коюуда электрондук кол тамга колдонулат. Колдонулуучу электрондук кол тамга каражаттары Кыргыз Республикасынын электрондук кол тамга чөйрөсүндөгү мыйзамдарга ылайык белгиленген тартипте сертифицикталууга тийиш.

90. Электрондук документти жөнөтүү алдында автоматташтырылган режимде анын туура тартипделгендиги текшерилет (электрондук документтеги милдеттүү реквизиттердин болуусу), ошондой эле электрондук кол тамганы текшерүү жол-жоболору жүргүзүлөт.

Эгерде автоматташтырылган режимде текшерүү жол-жобосунун жүрүшүндө электрондук кол тамганын шайкешсиздиги аныкталса, электрондук документ жиберилбейт.

91. ЭДБСда электрондук документтерди эсепке алуу жана аткарылышын контролдоо аткаруучуларга эскертүү жөнөтүү жана тиешелүү түс белги берүү менен автоматташтырылган режимде жүзөгө ашырылат.

92. ЭДБСда электрондук документтерди аткаруунун мөөнөтү документтердин кагаз жүзүндөгүсүнүн аткаруу мөөнөтүнө дал келет.

93. Убактылуу сактоо мөөнөтүндөгү электрондук документтер алар түзүлгөн, жөнөтүлгөн же алынган форматта (тиркелген файлдары боюнча) тиешелүү электрондук документтерде коюлган электрондук кол тамгаларын бир убакта сактоону камсыздоо менен сакталат.

Мамлекеттик архивдердин топтоо булактары болуп саналган мекемелер көктөмөлөрдүн номенклатурасында 10 жылдан ашык сактоо мөөнөтү (анын ичинде туруктуу сактоо мөөнөтү) каралган электрондук документтерге кол тамга коюунун алдында электрондук документтин жалпы бөлүгүн (бардык тиркемелерин кошуп алганда) Portable Document Format (PDF/A1 же PDF/A2) форматына өзгөртөт.

94. Электрондук документти аткаруу датасы болуп электрондук документке электрондук кол тамга коюлган күн эсептелет.